

1 sreda, 15.10.2003.
2 [Otvorena sednica]
3 [Optuženi je ušao u sudnicu]
4 [Svedok je ušao u sudnicu]
5 ... Početak u 09.03h
6 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molim ustanite.
7 Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zasjeda.
8 Izvolite sjesti.
9 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Miloševiću.
10 SVEDOK: MILAN MILANOVIĆ [nastavak]
11 Unakrsno ispituje g. Milošević [nastavak]:
12 P: Da prethodno pređemo... evo, ne radi mikrofona. Da prethodnom pređemo
13 još samo preko nekih dokumenata, gospodine Milanoviću. Evo, ja imam ovde i dalje
14 pred sobom tabulator 153, /?broj/ predmeta 352. On se odnosi opet na neko pismo
15 načelniku Generalštaba. Pogledajte ga.
16 Evo, skrećem Vam pažnju na ovo što je dato kao original. Tu se traže
17 neke rakete, municija, ali pogledajte gore, piše "Republika Srpska Krajina;
18 Ministarstvo odbrane; Knin; 08.04.1993. godine." A dole u donjem desnom uglu,
19 gde je ovaj pečat "Primljeno i obrađeno", piše "07.04.1993.godine."
20 Ne čini li Vam se, gospodine Milanoviću, da je ovo falsifikat? Kako može
21 dokument da bude primljen dan ranije nego što je poslat? Neko je bio neoprezan
22 kad je ovo pravio.
23 O: Primitim da se datumi ne slažu, ali garantujem da je pečat i potpis
24 tačan jer poznajem lično gospodina Duška Babića.
25 P: Nemate neki komentar kako je to moguće da dokument bude primljen dan
26 ranije nego što je poslat? Nemate tu komentar?
27
28
29
30

1 O: Nemam komentar.

2 P: Dobro. I onda imamo ovo... ovo pismo, samo sam ga ja izvukô iz
3 tabulatora. To je 0052-5574 broj. Srpsko nacionalno veće je uputilo pismo
4 Predsedništvu SFRJ 28. maja 1991. godine i to je poslao... potpisao ga je Ilija
5 Petrović - tako stoji ovde.

6 GDA UERTZ-RETZLAFF: [simultani prevod] Časni Sude, to je dokazni predmet
7 327, tabulator 2.

8 G. MILOŠEVIĆ:

9 P: Ja bih želeo da Vi ovo komentarišete u pogledu sadržine ovog pisma.
10 Odnosno, da Vam unapred kažem, pre nego što citiram delove, da želim od Vas da
11 komentarišete je li to što piše u pismu tada bio Vaš stav u oblasti? Je li to
12 bilo tačno, zasnovano na činjenicama, upućeno Predsedništvu SFRJ - vidi se - i
13 primljeno u Predsedništvu SFRJ, 30.02., kako ovde piše u ovome zaglavlju gde je
14 primljeno, 1991. godine?

15 I onda se kaže: "Suočeno sa nespremnošću Predsedništva SFR Jugoslavije i
16 Saveznog izvršnog veća da preduzimaju ustavne odgovornosti za trajno otklanjanje
17 međunacionalnih sukoba u sadašnjoj Republici Hrvatskoj, onemogućee oružane
18 sukobe, utvrde sporna pitanja usled kojih nastaju međunacionalni problemi i
19 osiguraju demokratski dijalog za njihovo rešavanje" i onda se kaže "Srpsko
20 nacionalno veće za Slavoniju, Banju i Zapadni Srem... Baranju i Zapadni Srem
21 upozorava Predsjedništvo SFR Jugoslavije i Savezno izvršno veće da se
22 međunacionalni sukobi u Slavoniji, Baranji i Zapadnom Sremu sve više
23 zaoštravaju, bez obzira na prisustvo organa Saveznog SUP-a i Jugoslovenske
24 Narodne Armije i na njihove obaveze preuzete upućivanjem na to područje."

25

26

27

28

29

30

1 I onda piše ovako: "Već je uobičajeno da se pod okriljem mraka, na
2 prilazima srpskim selima aktiviraju razne eksplozivne naprave, a na srpske kuće
3 ispaljuju hici, da se upada u srpske domove i maltretira nenaoružano srpsko
4 stanovništvo, da se radnici srpske nacionalnosti opuštaju s posla, da se
5 demoliraju privredni i drugi objekti koji su srpsko stano... srpsko vlasništvo,
6 da bolničke ustanove ne pružaju odgovarajuću medicinsku pomoć bolesnicima srpske
7 nacionalnosti, da naoružani građani, članovi hrvatskih tzv. političkih stranaka,
8 presreću odrasle i decu i podvrgavaju ih teroru mlade hrvatske demokracije."

9 Recite mi, jesu to sve događaji koji su se onda odvijali? Je li ovo što
10 piše u ovom pismu upućenom Predsedništvu Jugoslavije i Saveznoj vladi tačno?

11 O: Od ovoga što je navedeno u ovom pismu, neki delovi su tačni, za koje
12 ja znam, a neki delovi, ne mogu da kažem tačno, pošto nisam lično to video niti
13 osetio. Na primer, u onom delu gde sam ja stanovô, nije se u drugom mesecu 1991.
14 ispaljivalo na kuće hici i tako dalje, ali jesu Srbi dobijali otkaze u nekim
15 ustanovama u kojima su radili. Nikad nisam čuo da bolnice neće da pruže
16 medicinsku pomoć, na primer. I za neke ekscese sam još čuo, ali za neke nisam
17 ovde što je navedeno, u drugom mesecu 1991. godine.

18 P: Dobro, kad ste čuli za sve ove ekscese koje pišu ovde? Je li ima
19 nekih koji su izmišljeni?

20 O: Ovi ekscesi su se, po mojoj proceni, dešavali od maja do avgusta
21 1991., kad su počele oružane borbe na prostoru Slavonije, Baranje i Zapadnog
22 Srema.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Nisam nikad čuo da su... da se deca, recimo, u drugom mesecu 1991. godine
2 podvrgavaju nikakvom teroru.

3 P: A kad ste čuli da se deca podvrgavaju teroru?

4 O: Nikad posebno nisam čuo da se deca podvrgavaju teroru, ako se ne
5 misli kad je rat počeo; onda su svi bili terorisani, a najviše deca.

6 P: Pa dobro, je li znate nešto o aktivnostima ovog Tomislava Merčepa i
7 njegovih grupa za tihe likvidacije i ubijanje civila, žena, dece i tako dalje,
8 na tom prostoru u bilo koje vreme?

9 O: Prije izbijanja sukoba, ja sam vrlo, vrlo često... gotovo nikada
10 zalazio u Vukovar i taj deo gde se kretao Merčep. Tako da ne znam lično, ali sam
11 čuo iz više sredstava informisanja i ljudi da se to dešavalo u gradu Vukovaru i
12 okolini, od strane Merčepa i njegove grupe.

13 P: A jeste čuli negde za pobijenu decu, za pobijene civile? Jeste imali
14 prilike da saznate nešto od tih događaja?

15 O: Početkom ratnih dejstava, čuo sam da su ubijani civili za... civili u
16 Vukovaru. A bila je priča za decu, ali nikad nije potvrđena.

17 P: Ovde se kritikuje Predsedništvo u ovom pismu, da je: "Program mera i
18 aktivnosti za trajno rešenje međunarodnih sukoba donet od strane Predsedništva
19 Jugoslavije 9. maja, po svemu varka za Srbe. Javni red i sigurnost garantuju se
20 u skladu s ustavnopravnim sistemom Federacije i Republike Hrvatske. U uslovima
21 kada Republika Hrvatska ne priznaje pravni sistem federacije, Srbi koji žive na

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 području današnje Republike Hrvatske prepušteni su na milost i nemilost
2 hrvatskom državnom teroru."

3 I onda se kaže: "Iako Predsedništvo preporučuje da se u kriznim
4 žarištima kreću isključivo legalni lokalni organi unutrašnjih poslova, ono
5 postepeno posredno dozvoljava da se tamo slobodno kreću i oružane formacije i
6 naoružani građani koji su u skladu s hrvatskim pravnim sistemom pretvoreni u
7 legalne lokalne policijske organe. Kako su jedino Srbi nenaoružani i nemaju
8 svojih oružanih formacija, proizilazi da je Predsedništvo u stvari svojom
9 odlukom dalo saglasnost hrvatskom državnom teroru da krene u otvoreni lov na
10 Srbe." I onda ovde se kaže: "Sve policijske stanice u Hrvatskoj raspolažu
11 poverljivim spiskovima Srba koji su navodno učestvovali u oružanoj pobuni i koje
12 treba lišiti slobode ili života."

13 I onda se govori o primeru hapšenja sudije Suda u Vukovaru i tako dalje.
14 Je li Vam to poznato?

15 O: Pa, neke stvari su poznate, ali na primer, ja se ne sećam da je... da
16 je, ovaj, da su postojali spiskovi, na primer, u drugom mesecu 1991. godine za
17 oružanu pobunu, kad još nije došlo do oružane prob... pobune u Slavoniji,
18 Baranji i Zapadnom Sremu, znači drugi mesec 199...

19 P: Izgleda da je ovo... da je ovo nečitko kad je primljeno u
20 Predsedništvu. Nije to drugi, to je peti. Izvinjavam se jer piše ovde "u
21 Županji, 28. maja 1991." Ovo "maja" je napisano slovima. Govori se o petom
22 mesecu, dakle ne o drugom.

23 O: E, to je već... to je već moguće. To je moguće. Evo, sad i ja uočavam
24 grešku, je li, pošto je ovo faksom neko primio, piše, ovaj, "29.05.1991." gore
25 levo.

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

sreda, 15.10.2003.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 P: 29.05., jeste, a datirano je 28.05., znači dan kasnije je poslato.

2 Dakle, sada kad smo ispravili, odnosno razjasnili datum, je li to se
3 tada sve dešavalo?

4 O: Pa, sad je moguće da su Hrvati raspolagali spiskovima, pošto je ovo
5 sad, znači, posle Borova Sela. Tako da je moguće da su Hrvati raspolagali
6 spiskovima ljudi koji su učestvovali u sukobu oružanom u Borovom Selu, da ga
7 tako nazovemo, i da su ih tražili da ih privedu. To je moguće. Međutim, uvijek
8 je bio problem da li je Hrvatska imala pravo da proširi svoj sastav policije
9 da...

10 P: Dobro, ne ulazimo sad u to. Ja Vas pitam o onome o čemu Vi možete da
11 svedočite. Pitam Vas u vezi sa ovim... sa ovim što ovde piše...

12 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Ali svjedok ne može jednostavno
13 odgovoriti sa "da" na Vaše pitanje. Morate svjedoku dati priliku da odgovori na
14 pitanje. On je rekao da je postojao problem u vezi s time da li je Hrvatska
15 imala pravo da proširi svoje policijske snage.

16 Gospodine Milanoviću, ako želite iznijeti još neke komentare o ovom
17 pismu, možete to učiniti. Nemojte dozvoliti da Vas on prekida.

18 Izvolite, gospodine Miloševiću.

19 G. MILOŠEVIĆ:

20 P: Pa evo, učinite još neki komentar ako smatrate da sam Vas prekinuo.

21 O: Pa, rekao sam što sam mislio.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: /?Dakle/, nisam Vas prekinuo. Onda se kaže: "Isto tako, mada je
2 srpski narod pristao na formiranje paritetne grupe za pregovore i odredio svoje
3 pregovarače, očigledno je da Predsedništvo", misli se na Predsedništvo
4 Jugoslavije, "nije ni očekivalo da će Hrvatska oružana sila prihvatiti bilo
5 kakve razgovore s golorukim Srbima. Odluka Predsedništva od 9. maja 1991.
6 godine, ulaznica je srpskom narodu u neki novi Jasenovac."

7 To piše u ovom pismu Nacionalnog veća. Jeste i Vi tako mislili tada,
8 eto, maja 1991. godine?

9 O: Pa, nisam baš tako mislio, ali mislio sam da će doći do velikih
10 problema pošto sam pratio rad Predsjedništva Jugoslavije, koji je izgledao
11 dosta... sa dosta trzavica i problema. Nisu se ništa mogli dogovoriti. Mislim da
12 u to vreme da su i predsednici republika već počeli one svoje poznate sastanke i
13 da to ništa nije urodilo plodom, da se nije moglo nazreti mirno rešenje. A već u
14 ovo vreme, znači 9. maj, već se desilo Borovo Selo, i jedan i drugi narod su se
15 počeli naoružavati i osećao se rat u vazduhu. Međunarodna zajednica još nije
16 bila došla na prostor, tako da su se stvorili uslovi da dođe do ratnih sukoba.

17 P: Ovde u pismu ovog Srpskog nacionalnog veća se govori o golorukim
18 Srbima. Jesu onda Srbi bili naoružani ili nisu?

19 O: Po mojoj proceni, 9. maja 1991. godine ili 28. maja 1991., i jedan i
20 drugi narod su se počeli naoružavati, najpre ličnim i sportskim, a postali... a
21 posle i ostalim oružjem.

22 P: Pa, je li to razlog zbog čega se u poslednjem pasusu onda kaže: "Zbog
23
24
25
26
27
28
29
30

1 svega toga i da bi se izbegla opasnost koja preti opstanku srpskog nacionalnog
2 bića, srpski narod iz Slavonije, Baranje i Zapadnog Srema biće primoran da se
3 samoorganizuje i odlučno pripremi za samoodbranu."

4 I onda se traži: "A da bi se izbegao eventualni ratni sukob, Srpsko
5 nacionalno veće, kao jedini legitimni organ toga naroda, zahteva od Saveznog
6 izvršnog veća i Predsedništva da u narednih deset dana, rok u koji je... su sami
7 sebi odredili, ispune obaveze koje od njih Jugoslavija očekuje." Jer oni su
8 odredili bili rok da se razoružaju te formacije, da se uvede neki... neko
9 redovno stanje i tako dalje.

10 Sećate se toga? Je li tako, gospodine Milanoviću?

11 O: Sa... sa ovim poslednjim pasusom bih se složio.

12 P: A sa ovim gore konstatacijama Srpskog nacionalnog veća se ne slažete;
13 je li tako?

14 O: Pa, već sam odgovorio da se delomično slažem, delomično ne.

15 P: Dobro. Pogledajte, molim Vas, ove dokumente koji su ovde ovako u masi
16 dostavljeni i objasnite mi šta ovo pokazuje. Evo, na primer, imate... dati su
17 dokumenti, pretpostavljam kao neki finansijski dokumenti, računi "Zastave
18 Promet" iz Sombora. Pa imate pod brojem 0229-0394...

19 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Jesu li to dokumenti koji su uvršteni
20 kroz svjedoka, dokazni predmet 549? Da li o tome govorite? Je li to jedan od
21 tabulatora? Samo trenutak. Da li je to tabulator 18?

22 GĐA UERTZ-RETZLAFF: [simultani prevod] Da, tabulator 18.

23 OPTUŽENI: Nemam ovde oznaku tabulatora na ovome, gospodine May, ali sve
24 što sam dobio, dobio sam od suprotne strane. Ja nemam svoja dokumenta.

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Svjedok sad to ima.

2 G. MILOŠEVIĆ:

3 P: Pa onda, to je, znači, oznaka ovog broja 0229-0394 i to je neki račun
4 od "Zastave Promet" iz Sombora, za majice, opasač, lisice, futrole za kundak;
5 rukavice jedne, futrola jedna, futrola za pojas jedna, beretke tri, pa onda, pod
6 sledećim brojem... Ovo je... ovaj završava 394. Pod brojem 395, ponovo kopija
7 jednog istog računa za 30 majica i tako dalje, ovih nekoliko... tri beretke,
8 futrole i tako dalje. To je kupljeno od strane Centra za obuku TO. Piše gore:
9 "Kupac: Centar za specijalnu obuku Teritorijalne odbrane, SO Slavonija, Baranja
10 i Zapadni Srem, Erdut", a kupljeno u Somboru i to je račun.

11 Pa onda, kao jedan dokument, dat taj račun, pa kao drugi dokument, taj
12 isti račun.

13 Kažite mi, molim Vas, šta je ovde... šta je ovde, kako bih rekô, u ovom
14 davanju ovih dokumenata, poenta? To što su kupili...

15 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Nije na svjedoku da to kaže. To je na
16 Optužbi. Sve što svjedok može učiniti je da komentira taj dokument ukoliko imate
17 neko pitanje koje želite postaviti. Ali da li to ima nekog smisla, to ćemo mi
18 morati odlučiti, da li postaji neki značaj u ovim dokumentima.

19 Da li ga želite još nešto pitati o tome?

20 OPTUŽENI: Pa evo, gospodine May, to je, kao što vidite, dato u... u...
21 na dva lista. Jedna ista kopija jednog potpuno beznačajnog računa, i onda se to
22 ovde gomila. Ja Vam jednostavno skrećem pažnju da se zatrpavamo ovde potpuno
23 gomilama bezvrednih dokumenata.

24 Evo Vam i treći, koji nosi 0229-0396; opet "'Zastava Promet' Sombor",

25

26

27

28

29

30

1 opet "termo duks donji, termo duks gornji" i tako dalje, opet za "Centar za
2 obuku", kupljeno u Somboru.

3 Pa se onda opet ponavlja na... na sledećem dokumentu koji nosi sledeći
4 broj. Sledeći broj je opet 0397. Pretpostavljam da svedok, pošto se kroz njega
5 uvode ovi dokazni predmeti, ima neki kriterijum po kome on ove dokazne predmete
6 smatra bitnim.

7 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Ne. Nije na njemu da kaže da li su ti
8 dokazi bitni. On može njih komentirati ukoliko zna nešto o njima, naravno. Ali
9 na Optužbi je da iznese tvrdnju da li su ti dokumenti bitni ili ne.

10 Hajde, dakle, da pitamo gospodina Milanovića. Vidite ove razne račune.
11 Recite da li ste u vrijeme dok ste bili pomoćnik ministra vidjeli račune poput
12 ovih?

13 SVEDOK: Što se tiče ovih računa, ja mogu samo da kažem da su oni
14 ispravni. Vidim ovde datum, ovaj, da je to 27.11. ili 07.11.1991. Vlast još nije
15 saživila u punom smislu. Nisam siguran da su sa... sva ministarstva i formirana.
16 Tad ja nisam radio u Ministarstvu odbrane, ali imam informacije da se u to vreme
17 razne jedinice na prostoru Slavonije, Baranje i Zapadnog Srema snabdevale kako
18 su se snalazile, a pogotovo od bližih radnih organizacija gdje su one smeštene
19 su dobijale pomoć i... i nabavljajući opremu ovde i robu su dostavljale račune

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

sreda, 15.10.2003.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 radnim organizacijama, kao što je ovaj Centar za specijalnu obuku Teritorijalne
2 odbrane Slavonija, Baranja i Zapadni Srem dostavio radnoj organizaciji DP "Dalj"
3 iz Dalja. Eto toliko.

4 G. MILOŠEVIĆ:

5 P: /nečujno/

6 O: /prevod engleskog transkripta: "Da."/

7 P: /prevod engleskog transkripta: "U redu. Ajde da požurimo, pošto mi
8 ističe vreme.

9 Pogledajte, na primer, ovaj spisak"/ vlasnika... imalaca računara u
10 filijali Sombor. To Vam je na strani 0087-0699, pa onda sledećoj, pa sledećoj,
11 ima nekoliko stranica. Ovde su Vam ti vlasnici računara.

12 GĐA UERTZ-RETZLAFF: [simultani prevod] Časni Sude, to je tabulator 20.

13 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Da. Molim Vas broj.

14 SUDIJA KWON: [simultani prevod] To je tabulator 20 dokaznog predmeta.

15 G. MILOŠEVIĆ:

16 P: Tu su svi mogući računi od privatnika, vlasnika raznih kafića,
17 prodavnica, veterinarska stanica, poljoprivredna zadruga, poljoprivredna
18 zadruga, opet poljoprivredna zadruga, mnoge poljoprivredne zadruge, zavod za
19 zapošljavanje, vatrogasna jedinica, fond za zdravstvo, onda razne mesne
20 zajednice, odnosno sela, je li tako, osnovna škola, foto-kino klub, kuglaški
21 klub, mesar i kobasičar, i tako dalje.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 To su ljudi koji su otvorili račune, ili preduzeća ili mesne zajednice
2 ili... otvorili račune da bi mogli da posluju, i to je Služba društvenog
3 knjigovodstva Vojvodina - filijala Sombor, otvorili račune tu u najbližoj
4 filijali da bi mogli da posluju, da rade, da trguju, da plaćaju račune i tako
5 dalje. Je li tako, gospodine Milanoviću?

6 Šta je to povezano? Evo pogledajte kompletno te spiskove. Ima nekoliko
7 stotina raznih imalaca računa, pojedinaca i preduzeća, pravnih i fizičkih lica,
8 čak crveni krst, ferijalni savez opšt... i tako dalje do kuglaškog kluba i
9 ostalo.

10 Šta je u tome... šta je u tome nešto specijalno što oni otvaraju račune
11 i normalno rade svoje elementarne poslove?

12 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Postavite pitanje na sljedeći način. Da
13 li ovi dokumenti, gospodine Milanović, pokazuju... naime, da li se Vi slažete sa
14 optuženim da oni jednostavno pokazuju da su ta preduzeća normalno funkcionisala,
15 da su te organizacije normalno funkcionisale?

16 SVEDOK: Ovaj dokument dokazuje sledeće: znači, radi se o 23. januaru
17 1992. godine, da je platni promet sa Hrvatskom potpuno prekinut i da su sve
18 radne organizacije sa prostora Slavonije, Baranje i Zapadnog Srema otvorile
19 svoje nove račune u Službi druš... društvenog knjigovodstva u Republici Srbiji,
20 na prostoru Sombora o Odžaka. I ja verujem da je tu bilo još nekih mesta, ali

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 sad to nije bitno, da bi one mogle u stvari da posluju jer nisu mogle poslovati
2 zato što je bio platni promet sa Hrvatskom potpuno ugašen.

3 P: A ko je prekinuo platni promet, recite mi? Jesu oni prekinuli platni
4 promet ili je Služba društvenog knjigovodstva Hrvatske jednostavno obustavila
5 svaka plaćanja među njima?

6 O: Pošto je rat započeo, fizički je bilo nemoguće ostvariti kontakte. Ne
7 verujem da je iko, i jedna ili druga strana prekinula, nego ratna dejstva su
8 prekinula sve promete, pa tako i ovaj.

9 P: Dobro. Nema smisla dalje da...

10 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Gospodine Milanović, sjećam se da ste
11 nam rekli da je među ljudima koji su, odnosno organizacijama koje su navedene na
12 ovom spisku je takođe budžet za srpski... srpski okrug Slavonija, Baranja i
13 Zapadnog Srema u ime Gorana Hadžića. Da li sam upravu? Ako pogledate dokument na
14 B/H/S-u, za Srpsku autonomnu oblast račun, vjerovatno se to pojavljuje pod
15 brojem 630-70008.

16 O: 630... 008. Sećam se odluke za otvaranje ovoga računa, pošto je Vlada
17 oblasti imala neke svoje troškove, ovaj, prilikom svog rada, putovanja ministara
18 i, tako, političara koji su se bavili politikom i bili na funkciji u to vreme u
19 oblasti, otvoren je ovaj račun, ali potpisnik tog računa je bio Goran Hadžić i
20 ujedno i predsjednik Vlade srpske oblasti. Znači, on je bio potpisnik tog
21 računa, znači mogô je biti i korisnik, al' mogli su biti korisnici i ostali
22 članovi Vlade.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. MILOŠEVIĆ:

2 P: Što se tog imena tiče, gospodine Milanoviću, ono stoji u rubrici
3 "lica koja zastupaju firmu". Znači, ima broj računa, pa onda naziv, znači o kome
4 se radi, pa mesto iz koga je, i lice koje zastupa firmu. I kao što Veterinarsku
5 stanicu Beli Manastir zastupa verovatno njen direktor, tako i budžet.... budžet
6 Srpske oblasti Slavonija, Baranja i Zapadni Srem zastupa, odnosno može da
7 potpisuje ta sredstva predsednik oblasti. Je li tako? To je lice koje zastupa,
8 koje je ovlašćeno i ima deponovan potpis da zastupa navedenu firmu, ustanovu,
9 organizaciju i tako dalje.

10 O: Praksa u radnim organizacijama, isto i u, da kažem, političkim telima
11 neke države, obično to bude čovek koji se bavi financijama, da li ministar
12 financija, da li šef financija, šef nekog drugog odseka. Ali ako je donešena
13 odluka da je ovlašćeno lice Goran Hadžić, to isto nije sporno, ali je logičnije
14 možda da je to bio ministar financija.

15 P: Šta znači to "logičnije", molim Vas? Je li to znači da smatrate da je
16 ovo bilo izuzetno da Goran Hadžić, koji je bio predsednik oblasti, zastupa
17 budžet oblasti i naredbodavac je za raspolaganje sredstvima na njenom računu? Je
18 li to bilo nešto neuobičajeno?

19 O: Kad sam rekao "logičnije", smatram da predsednik Vlade ima dosta
20 svojih obaveza, bitnijih za državu, a da je ministar financija, da mu je to
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 resor, da se on bavi financijama, jer tu svakodnevno ima potpisivanje računa,
2 pregled računa, vođenje evidencije i tako dalje.

3 P: Dobro. Nema smisla da se tim... da se tim dalje bavimo, pošto je
4 stvar prilično jasna kad je reč o ovoj gomili finansijske dokumentacije.

5 Ja sam malopre dobio neku ispravku nekog presretnutog razgovora - nešto
6 nije bilo tačno valjda odštampano. To se odnosi na ovaj CD 1-28-08/01/212, 30.
7 decembar 1991. godine.

8 GĐA UERTZ-RETZLAFF: [simultani prevod] Časni Sude, to je tabulator 10
9 dokaznog predmeta koji se bavi presretnutim razgovorima, a to je dokazni predmet
10 551.

11 G. MILOŠEVIĆ: Ovo što je ispravljeno kaže - ovo je meni dato samo na
12 engleskom - "*Well, I took this paper so that Vlad...*" [simultani prevod] "Kada
13 sam uzeo taj dokument, vidio sam da su Vladan i Ratko to pogledali." "*...The
14 declaration itself is good. I've read it.*"

15 [simultani prevod] "Pročitao sam..."

16 /?Ovo je bilo/ postavljeno pitanje o kome se ovde radi, pošto se koristi
17 ime Vladan i Ratko. Ovde je reč o nekim pravnim dokumentima, je li tako, o
18 deklaraciji, o ustavnoj materiji; je li tako?

19 O: Ako mene pitate, da.

20 P: Da li je sporno, Ratko Marković je profesor prava, prof. dr Ratko
21 Marković, a Vladan, prof. dr Vladan Kutlešić? Inače, obojica su učesnici u

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

sreda, 15.10.2003.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 pisanju i Ustava Srbije i Ustava Jugoslavije, dakle istaknuti pravници koji su
2 gledali dokumenta. Je li tako?

3 O: Tačno.

4 P: Kao da je u pitanju njihovo stručno mišljenje o nekim pravnim
5 dokumentima koji su imali ustavno-pravni karakter. Je li tako, gospodine
6 Milanoviću?

7 O: Tako je. Ja sam, znači, dobro pretpostavio, pošto ovde piše: "Vladan
8 i Ratko", a pošto sam i rekao da sam radio nešto isto tako na pravnim pitanjima
9 sa gospodinom Ratkom Markovićem, ja sam onda dobro pretpostavio da se radi o
10 njima i da sam to prepoznô u ovom spomenutom razgovoru.

11 P: Dakle, reč je o uređivanju odnosa i o stručnom mišljenju istaknutih
12 pravnika o odnosima koji se u deklaraciji naglašavaju, afirmišu ili na bilo
13 kakav drugi način tretiraju. Je li tako? Ja nemam...

14 O: Tako...

15 P: Da.

16 O: Tako je. I gdje Vi njih - koliko sam razumeo sad, koliko se sećam,
17 nisam sad čitao - gde Vi njih preporučujete, ovaj, sagovorniku, da će oni to
18 pogledati i malo da sa stručne strane razmotre.

19 P: Dobro. Ovde ima veliki broj presretnutih razgovora. Kad ste Vi u
20 birou suprotne strane slušali sve ove razgovore kako biste mogli da ih
21 identifikujete?

22 O: Pa, ne mogu se tačno sad setiti, ali otprilike prije tri nedelje.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: I nešto ste identifikovali na osnovu ljudi koje poznajete, a nešto na
2 osnovu medija; je li tako?

3 O: Jeste. Više na osnovu koje poznajem, a neki manji broj preko medija.

4 P: Dobro.

5 OPTUŽENI: Da pogledamo sad ovo. Ovo je, ja mislim, tabulator 8. Samo sa
6 strane...

7 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Da.

8 OPTUŽENI: /ne čuje se/...6199. Pošto se ovde citira... Ja mislim da je
9 ovo suština. Kaže se ovde: "Slobodan Milošević, SM", razgovaramo, po ovome... po
10 ovom presretnutom razgovoru, Radovan Karadžić i ja.

11 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Koji je datum, gospodine Milošević, da
12 možemo da nađemo?

13 OPTUŽENI: /?Datum je/ 25.12.1991. godine. To Vam je tabulator 8,
14 gospodine May.

15 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Da.

16 G. MILOŠEVIĆ:

17 P: Kažete, ja kažem: "Predsedništvo", kažem Karadžiću, "a i Vi činite
18 određenu grešku. Previđate najkrupniju stvar kad osporavate Aliju Izetbegovića".
19 Radovan Karadžić: "Ja." Onda ja opet kažem: "Nije najkrupnije što on bez
20 konsenzusa sva tri naroda, nego...", onda Karadžić se ubacuje: "Nego on pravi
21 krivično delo." Ja se opet vraćam na nastavak svoje rečenice: "...najkrupnije je
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 sledeće, Bosna i Hercegovina je takvom odlukom prekršila i sopstveni Ustav".
2 Karadžić kaže: "Pa jest', to smo rekli." Opet Milošević: "Ustav Bosne i
3 Hercegovine definiše Bosnu i Hercegovinu kao republiku u okviru Jugoslavije.
4 Prema tome, on se razlikuje od Ustava Makedonije, Hrvatske i Slovenije" on, to
5 jest Ustav Bosne i Hercegovine, "One su bar donele svoje ustave kojima se
6 definišu kao nezavisne države." Onda Karadžić kaže: "Da, da."

7 A ja opet mu objašnjavam: "On nije prekršio Ustav samo u tome da treba
8 konsenzus svih naroda, što je notorno, nego je promenio status Bosne i
9 Hercegovine bez promene Ustava, jer u Ustavu same Bosne i Hercegovine se kaže da
10 je to republika u okviru Jugoslavije." I onda se govori da je neophodno da se
11 stvari razjasne u jednoj... u jednoj smirenoj, logičnoj i pravnoj proceduri i
12 tako dalje.

13 Dakle, je li to najbolji dokaz da se nastojalo da se legalno, na ustavan
14 način urede odnosi? Ovde niko nije govorio ni o kakvom ratu i nasilju, već
15 naprotiv, o potrebi da se poštuje Ustav i da se ti odnosi urede, ako je
16 potrebno, i promenama, ali kroz proceduru koju podrazumeva Ustav Jugoslavije,
17 Ustav Bosne i Hercegovine i tako dalje.

18 Pošto ste Vi gledali te... te razgovore, eto, to je... to je suština. Je
19 li tako, gospodine Milanoviću?

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ja sam slušao ovaj razgovor i on je autentičan i Vi ste to, između
2 ostalog, u ovom razgovoru... između ostalog i to ste rekli.

3 P: Dobro, gospodine Milanoviću. Neću da Vas o tome dalje pitam, ali
4 odstojanje je, nadam se, jasno.

5 Samo još nekoliko pitanja bih morao da prođem da... da raščistimo neke
6 stvari. Vi ste ovde u glavnom ispitivanju govorili o prisustvu Košutića,
7 Crnčevića, Cvijana, odnosno pitani ste na Skupštini; je li tako?

8 O: Jeste, ti navedeni ljudi su bili na Skupštini kao gosti.

9 P: Upravo sam to hteo da konstatujem. Vi ste pozvali ljude iz Beograda
10 da budu gosti. Oni nisu imali nikakvu aktivnu ulogu, već su došli pozvani kao
11 gosti, seli u prvi red i slušali, prisustvovali vašoj sednici; je li tako?

12 O: Jeste, bili su prisutni kao gosti na Skupštini oblasti.

13 P: Jesu imali ikakvu ulogu aktivnu u tome šta je radila Skupština ili su
14 samo prisustvovali kao gosti koje ste Vi pozvali?

15 O: Koliko ja znam, bili su samo gosti i nisu bili aktivni.

16 P: Kao što je i uobičajeno kad dođe gost, on sedne, odsluša, završi se,
17 on ide kući i to je sve; je li tako?

18 E sad mi recite, Vi ste rekli u glavnom ispitivanju ili onome što ste
19 odgovarali na pitanja druge strane, da su Hrvati iz Vašeg sela otišli krajem

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 juna 1991. godine, kad su počela ratna dejstva. Je li tako?

2 O: Tačno.

3 P: I kažete da ste Vi razgovarali o bezbednosti Hrvata na sastanku s
4 njima; je li tako?

5 O: Tačno.

6 P: Šta su oni tada od Vas tražili?

7 O: Pa, oni nisu nešto posebno tražili. Mi smo imali sastanak šta dalje.
8 Pitali su na tom sastanku da li im možemo garantovati bezbednost.

9 P: I šta ste im Vi odgovorili?

10 O: Ja sam odgovorio da im ne možemo garantovati bezbednost, a da oni
11 sami odluče na svoj rizik da li će ostati u mestu ili će napustiti mesto, pa kad
12 se smiri situacija da se vrate.

13 P: Dobro, recite mi, a što im niste mogli da garantujete bezbednost?

14 O: U okruženju već je došlo do aktivnih dejstava i mi nismo znali šta
15 će, ko će doći u mesto, ko neće u doći u mesto. šta će se dešavati. Gledali smo
16 da spasemo sebe, a da nećemo moći voditi računa o njima. I onda su oni donijeli
17 odluku da izađu.

18 P: Dobro, je l' to Vi tvrdite da su oni doneli odluku da odu iz straha
19 za svoju bezbednost?

20 O: Da, to tvrdim.

21 P: Dobro.

22 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Gospodine Milošević, imate još minut.

23

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

sreda, 15.10.2003.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 OPTUŽENI: Nisam obratio pažnju na sat. Hteo sam da pitam svedoka nešto o
2 njemu.

3 G. MILOŠEVIĆ:

4 P: Vi ste pre izbijanja sukoba živeli u siromašnoj porodici, bavili se
5 proizvodnjom - koliko sam video iz ovoga - lubenica, upravljali mašinom za
6 asfalt i tako dalje u ispostavi za puteve.

7 O: Pa, ne mislim da sam živio nikad u siromašnoj porodici, pošto je
8 važno pravilo u zadnjih 50 godina, da su moji bili najbogatiji u tom mestu.

9 P: Recite mi, molim Vas, je li imate Vi preduzeće koje se zove "Famis",
10 a vodi se na ime Vaše žene?

11 O: Jeste. Otprilike prije dve godine imam... imamo preduzeće. Zove se
12 "Famis" i vodi se na ime moje žene, i ona radi zajedno sa ostalim mojim
13 članovima obitelji.

14 P: Recite mi, je li tačno da imate dva stana u Beogradu i vilu na
15 Dedinju, na Senjaku?

16 O: Nije tačno da imam dva stana. Imam jedan stan u... na Dedinju i
17 kućicu od 106 kvadrata na Senjaku. Ako je 106 kvadrata vila, onda prihvatam.

18 P: Recite mi, molim Vas, koliko imate automobila?

19 SUDIJA MAY: [simultani prevod] U čemu je relevantnost toga?

20 OPTUŽENI: Relevantno je kako je svedok od prodavca lubenica postao veoma
21 bogat čovek u Srbiji u poslednjih nekoliko godina.

22 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Ja ne vidim u tome nikakvu relevantnost,
23 čak i ako je to istina. Rekao Vam je da on nije bio obični prodavač lubenica.

24 OPTUŽENI: Dobro. Imaćemo prilike da to raspravimo.

25

26

27

28

29

30

1 G. MILOŠEVIĆ:

2 P: Recite mi još samo, gospodine Milanoviću, da li ste Vi bili, u vezi
3 sa ovim o čemu ste svedočili, u bilo kom trenutku i osumnjičeni ili ste pozivani
4 samo kao svedok, i kako je došlo do toga da Vi svedočite ovde?

5 O: Imam 48 godina. Nikad u životu nisam bio osumnjičen za ništa, pa ni
6 sada. A u razgovoru sa istražiteljom Vladimirom Džurom sam pristao da dođem na
7 ovaj Sud.

8 P: A kako ste došli u kontakt sa Vladimirom Džurom i kako je uopšte
9 došlo do te ideje da... da Vi svedočite?

10 O: Ne mogu tačno da se setim, ali kad bih bolje razmislio, možda bih i
11 došao do imena, ali neko mu je dao broj mog telefona i on me je nazvao i došao
12 je kod mene.

13 P: Dobro. Je li to znači da nije bilo ni pomena o nekoj eventualnoj
14 osnovi za Vaše sumnjičenje za određene stvari iz perioda o kome svedočite?

15 O: Ja sam siguran da ja ne mogu biti osumnjičen, pošto znam šta sam
16 radio, a pogotovu što nisam bio aktivan do konca 1991., to jest početka 1992.
17 kad su bila aktivna dejstva, tako da nema nikakve osnove da bih ja mogao biti
18 osumnjičen.

19 P: Jeste...

20 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Premašili ste svoje vrijeme, gospodine
21 Milošević. A sada ću pitati gospodina Kaya da li ima pitanja.

22 Ispituje g. Kay:

23 [Amicus curiae ispituje putem prevodioca]

24 P: Gospodine, gledam paragraf 2 Vaše izjave i čini mi se da ste 1990.
25 bili predsjednik vaše mjesne zajednice i da se niste na neki ozbiljan način
26 bavili politikom. Da li je to tačno?

27

28

29

30

1 O: Mislim da sam bio duže godina predsednik mesne zajednice, možda
2 najmlađi u bivšoj Jugoslaviji, i bavio sam se pol... politikom od rane mladosti.

3 P: Da li ste bili aktivni u nekoj političkoj stranci prije 1991?

4 O: Jesam, tad u jedinoj - član Saveza komunista.

5 P: A nakon maja 1990. i izbora u Hrvatskoj, počeli ste se baviti radom u
6 političkoj stranci u Hrvatskoj koja je zastupala interese Srba. Da li je to
7 tačno?

8 O: Nije tačno... nije tačno. Ovaj, nisam bio član partije koja je
9 zastupala interese Srba, već sam ušao u vlast kao predsednik mesne zajednice, i
10 dok samog kraja nisam bio u nijednoj partiji, znači ni u SDS-u, kao što ni danas
11 nisam član nijedne partije.

12 P: Znači, kad ste bili član Srpskog nacionalnog vijeća, može li se reći
13 da ste Vi tada bili nezavisni zastupnik?

14 O: Tako se može reći.

15 P: Imenovali su Vas za vršioca dužnosti ministra obrane u srpskoj
16 Krajini kao nezavisnog čovjeka koji ne zastupa nijednu političku stranku?

17 O: Tačno.

18 P: I Vi ste ostali na tom položaju i radili ste sa raznim političarima
19 iz tog vremena: Goranom Hadžićem, Milanom Babićem, Milanom Martićem. Znači,
20 radili ste zajedno s tim ljudima u Srpskom nacionalnom vijeću, zar ne?

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: U Srpskom nacionalnom vijeću veoma malo, ali u Vladi Krajine, da.

2 P: Kad govorimo o ova tri imena koja sam upravo spomenuo, Milan Martić,
3 Goran Hadžić, Milan Babić, iz Vaše izjave, sasvim je jasno - govorim ovdje o
4 paragrafu 39 - da je među tom trojicom trajala borba za vlast.

5 Paragraf 39, to kažem za informaciju sucima. Ne morate to Vi čitati.
6 Dakle, točno je da Vi u Vašoj izjavi govorite o borbi za vlast među tom
7 trojicom.

8 O: Ako je to pitanje, borba za vlast je bila prisutna.

9 P: Kakva su bila neslaganja između, prvo, Gorana Hadžića i Milana
10 Babića?

11 O: Pa, neslaganja su bila političke prirode. Većinom su imali na
12 određene političke... na određena politička pitanja različite poglede i
13 konstantno su se svađali, i Babić je često Gorana optuživao da ne radi dobro
14 posao, da... da njega podržava Beograd, da je samo zato na vlasti i tako. A
15 Goran je opet optuživao Babića za raznorazne stvari.

16 P: Da li se tu radilo o razlikama na koji su oni obavljali svoje poslove
17 ili o političkim razlikama između njih dvojice?

18 O: Mislim da su to bile političke... političke razlike, a da se to
19 prenosilo samo na posô.

20 P: Kako biste Vi onda definirali te političke razlike na neki
21 jednostavan način? Razlike između Hadžića i Babića.

22 O: Pa, mislim da je osnovna kod njih politička razlika bila, ako to mogu
23 tako nazvati, da je Babić zastupao stav da Krajina treba voditi samostalnu

24

25

26

27

28

29

30

1 politiku, a Goran Hadžić da treba da se više oslonimo na maticu, znači na
2 Srbiju.

3 P: A kad je riječ o Milanu Martiću, i on je imao neslaganja sa drugom
4 dvojicom. U čemu je njegov položaj bio različit? Možete li nam to kratko
5 opisati?

6 O: Razlika između Martića i Babića, po mojoj procjeni, je slična kao
7 između Hadžića i Babića. Martić je zastupao stav isto da se trebamo više
8 oslanjati na maticu, a Babić kontra.

9 P: A u čemu su bile razlike između Martića i Hadžića?

10 O: Po mojoj procjeni, tu nije bilo, znači, političkih razlika.
11 Obadvojica su zastupali isti stav, ali Martić je više optuživô Hadžića da nije
12 sposoban da to radi, da ne radi dovoljno ozbiljno svoj posao, a Hadžić je
13 optuživao Martića da je on samo policajac i da ne bi trebô da vodi politiku. To
14 je bilo, onako, osnovno, po meni.

15 P: Kad govorimo o političkim neslaganjima među tom trojicom, recite nam,
16 ta su politička neslaganja nesumnjivo dovela do toga da je bilo veoma teško
17 usaglasiti neko jedinstveno stajalište unutar same Vlade, zar ne?

18 O: Vrlo teško je bilo raditi u takvim uslovima koji su bili u Krajini.

19 P: No, ta trojica ljudi su vrlo često funkcionirali na različit način i
20 radili jedan protiv drugog, zar ne?

21 O: U pravu ste.

22 P: A to nije bilo u interesu toga kraja, niti naroda koji je tamo živio?

23 O: Tačno.

24 P: Ako govorimo o Erdutskom sporazumu iz 1995., recite nam, Vi ste
25
26
27
28
29
30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

sreda, 15.10.2003.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 potpisali taj sporazum i njime je postignut mir i sukob je priveden kraju?

2 O: Tačno.

3 P: Vi ste taj sporazum potpisali kako bi izbjegli nastavak rata s
4 Hrvatskom?

5 O: Imajući iskustvo iz donjeg dela Krajine, kad Martić nije hteo da
6 prihvati, ni da priča, a kamoli potpiše Z-4 - što ja mislim da je velika greška
7 za narod Krajine - ja nisam bio u drugoj poziciji, nego da izvučem što mogu
8 više, a da se reši mirnim putem, a to je bila... to je bio taj sporazum. A
9 najveća njegova pozitivna stvar je bila što se rešava mirnim putem i što dobija
10 narod vremena godinu plus godinu, pa da donese samostalno odluku.

11 P: Nakon što ste potpisali taj sporazum, lokalni političari i drugi
12 ljudi bili su neprijateljski raspoloženi prema Vama, zar ne?

13 O: Većinom svi, znači pet predsednika opština - pošto je bilo pet
14 predsednika opština u Slavoniji, Baranji i Zapadnom Sremu - i Goran Hadžić su
15 bili protiv sporazuma. Međutim, uz jedno dugotrajno ubeđivanje, oni su na to
16 pristali, ali posle potpisa su me napadali iz svih oružja da što pre odem, i ja
17 sam otišao nakon uspešne demilitarizacije u... koncem aprila 1996. godine.

18 P: A prije nego što ste potpisali taj sporazum u Erdutu, recite,
19 Slobodan Milošević Vam je rekao da potpišete sporazum?

20 O: Ja sam dobio poruku iz Dejtona od gospodina Miloševića, od gospodina
21 Žike Jovanovića, tad pomoćnika ministra inostranih poslova, da je tada

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 predsjednik Milošević rekao da bi to bilo dobro i da se to tako uradi. Međutim,
2 od njegovih bliskih ili gotovo najbližih saradnika sam dobijao kontra poruke, da
3 to ne bih trebao da uradim, i ja sam onda donio odluku da to učinim jer sam
4 znao, ako to u subotu ne uradim, da je u nedelju napad Hrvatske vojske na
5 Slavoniju, Baranju i Zapadni Srem.

6 P: A kad se Slobodan Milošević vratio iz Erduta, rekao Vam je da ste
7 učinili dobru stvar, da ste postupili po njegovim uputstvima i potpisali
8 sporazum za mir.

9 O: Jeste. Rekao mi je da sam dobro uradio i da je to jedino ispravno
10 ostalo, da nas je međunarodna zajednica stisla i da nismo ništa mogli više
11 učiniti, ali me je pitao da li me je neko napao od njegovih ljudi. Ja sam rekao
12 - ne.

13 G. KAY: [simultani prevod] Hvala. Nemam više pitanja.

14 GĐA UERTZ-RETZLAFF: [simultani prevod] Časni Sude, nekoliko minuta.

15 Dodatno ispituje gđa Uertz-Retzlaff:

16 [Gđa tužilac ispituje putem prevodioca]

17 P: Prvo da se nadovežemo na gospodina Kaya. Rekli ste da su lokalni
18 političari i Goran Hadžić /Hadžić/ bili neprijateljski raspoloženi prema Vama
19 nakon potpisivanja Erdutskog sporazuma. Recite nam, da li je u to vrijeme, nakon
20 potpisivanja Erdutskog sporazuma, gospodin Milošević Vas podržavao protiv Gorana
21 Hadžića i drugih lokalnih političara koji su bili neprijateljski raspoloženi
22 prema Vama ili pak to nije činio?

23 O: Gospodin Milošević je znao za te napade Gorana Hadžića i ostalih
24 političara na mene posle potpisivanja sporazuma i to mi je u nekoliko navrata i
25 rekao, da dolaze razne delegacije kod njega i da se žale na mene. I u početku,
26

27

28

29

30

1 mislim da je on tu imô neutralan stav. To je tačno. Znam da je imô neutralan
2 stav. Međutim, kako je vreme odmicalo, demilitarizacija završena, glavni poslovi
3 u SBO završeni, ljudi razoružani, razne formacije su prešle u civilnim odelima u
4 Srbiju i mislim da je glavni posô bio gotov.

5 Tad je ipak, na jadnom od sastanaka rekao da je mnogo napada na mene i
6 da bi najbolje bilo da se ja povučem, što sam ja i učinio.

7 P: Da li Vam je objasnio zašto Vas nije mogao podržati protiv tih
8 kritičara, ili da li znate zašto?

9 O: Pa ne znam, ali tad je gospodin Milošević bio moćan. Ja nisam
10 postavljao takva pitanja.

11 P: A kad govorimo o budžetu Republike Srpske Krajine, gospodin Milošević
12 postavljao Vam je pitanja o prihodu sa naftnih polja. Da li je sirova nafta
13 prodavana po realnoj ili nižoj cijeni?

14 O: Nafta nije prodavana sirova, nego je nafta prodavana prerađena, po
15 niskoj ceni. Sećam se otprilike da je to bilo oko 30 feninga, a da je na tržištu
16 - pošto je bio embargo i blokada je bila - da je prodavana između četiri i više
17 maraka.

18 P: A tko je profitirao od toga na toj prodaji po tako niskoj cijeni?

19 O: Pa zvanično naftu je prodavala "Naftna industrija Krajine" i znači da
20 je on... kompanija trebala da zarađuje, ali ja mislim da su tu zarađivali ovi
21 ljudi koji su kupovali po tridesetak feninga litru nafte, a prodavali po više.

22 P: Tko su bili ti ljudi?

23 O: Oni koji su bili bliski Vladi.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Gospodin Milošević pitao Vas je i o napadu na Palaču. Da li su Vaše
2 selo napali ljudi iz Laslova ili su to bile snage ZNG koje su došle iz nekih
3 drugih krajeva?

4 O: Prilikom napada hrvatskih snaga na Palaču, ja nisam znao tačno ko nas
5 je napao, ali nakon izvjesnog vremena sam gledao jednog hrvatskog oficira koji
6 se hvalio da je to u stvari, prvi organizovani napad Hrvatske vojske na jedno
7 mesto, Palača, je l'. A on je usledio posle naredbe njihove komande da iz
8 Osijeka krenu preko Vinkovaca na Borovo Selo, i akcija je ta obustavljena, nisu
9 napali Borovo Selo, nego u povratku nazad za Osijek su napali mesto Palaču, po
10 kazivanju hrvatskog oficira koji je učestvovao u napadu.

11 P: Gospodin Milošević iznio Vam je tvrdnju da je vodstvo Srbije uvijek
12 zagovaralo i podržavalo mir, a Vi ste na to odgovorili da je ponekad bilo tako,
13 a ponekad nije bilo tako. Da li se možete sjetiti prilika ili događaja kada
14 srpsko rukovodstvo, a pogotovo gospodin Milošević, nije podržavalo mir?

15 O: Ne bih baš mogao odgovoriti na to pitanje konkretno, ali evo, navešću
16 jedan primer. Nije logično da Milan Martić, kojega je Beograd podržavô sve
17 godine, znači šest godina ga je podržavao, i kad je trebalo da prihvati Z-4, on
18 ga nije prihvatio, a ekstremni Babić, koji je dotle važio, se zalagô da se
19 prihvati Z-4, pa čak ga je kasno i potpisô u Beču jer je već u toku bio napad
20 Hrvatske na donji deo Krajine.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 GĐA UERTZ-RETZLAFF: [simultani prevod] Časni Sude, time je završeno moje
2 ispitivanje.

3 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Jedna administrativna stvar. Prvo,
4 izjavljujem u zapisnik da je originalni prijevod dokaznog predmeta 551,
5 tabulator 10, zamijenjen novim prijevodom kojeg smo svi dobili danas.

6 Gospodine Milanoviću, time je Vaše svjedočenje završeno. Hvala Vam što
7 ste došli svjedočiti na Međunarodni sud. Sada možete ići.

8 SVEDOK: Hvala.

9 [Svedok se povlači]

10 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Još jedna stvar prije nego što odemo na
11 pauzu. Ustvari, otići ćemo na pauzu prije sljedećeg svjedoka, malo ranije. Radi
12 se o sljedećem, to tiče se svih strana. Moramo organizirati svjedočenje lorda
13 Owena. To, između ostaloga, podrazumijeva da trebamo donijeti odluku o tome
14 koliko vremena treba dati stranama za ispitivanje. Ja neću to pitanje postaviti
15 danas, ali bilo bi mi drago kad biste sutra mogli reći koliko dugo vremena
16 želite imati za ispitivanje tog svjedoka, tako da onda možemo u skladu s time
17 donijeti nalog. Dakle, o tome ćemo govoriti sutra.

18 G. KAY: [simultani prevod] Časni Sude, samo jedna stvar o toj temi.

19 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Da.

20 G. KAY: [simultani prevod] Ovisi, naravno, sve o tome kako će njegovo
21 svjedočenje biti prezentirano. Da li će mu Optužba postavljati pitanja u glavnom
22 ispitivanju?

23 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Ne sjećam se da li ste bili ovdje sa
24 posljednjim svjedokom Vijeća kojeg smo imali. To je bila doktorica Ranta.

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

sreda, 15.10.2003.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 G. KAY: [simultani prevod] Da, bio sam, ali ne sjećam se.

2 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Pa, napraviti ćemo to na isti način. Počet
3 ćemo sa ispitivanjem, pozvat ćemo svjedoka da sâm kaže nešto ukoliko želi kratku
4 izjavu dati, ali već imamo njegovu kompletnu izjavu u pismenom obliku, i nakon
5 toga će uslijediti unakrsno ispitivanje od strane svih strana, vjerojatno na
6 isti način kao i ranije.

7 G. KAY: [simultani prevod] Drago mi je da ste nam to sada rekli.

8 SUDIJA MAY: [simultani prevod] U redu. Dakle, sada još želimo čuti samo
9 argumente strana u vezi s time koliko će im vremena trebati za njihovo
10 ispitivanje.

11 Sada idemo na pauzu od 20 minuta, a zatim ćemo započeti sa sljedećim
12 svjedokom.

13 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molim ustanite.

14 ... Početak pauze u 10.24h

15 ... Sednica nastavljena u 10.48h

16 [Svedok je ušao u sudnicu]

17 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molim.

18 Izvolite sjesti.

19 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Da. Molim da svjedok dâ svečanu izjavu.

20 SVEDOK: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, cijelu istinu i ništa
21 osim istine.

22 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Hvala lijepo. Izvolite sjesti.

23 SVEDOK: SVEDOK B-1115

24 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Izvolite.

25

26

27

28

29

30

1 GĐA BIBLES: [simultani prevod] Prvo postavljam pitanje u vezi sa
2 podneskom po pravilu 92bis.
3 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Odobren je Vaš zahtjev.
4 GĐA BIBLES: [simultani prevod] Hvala lijepo. Molim da sada svjedoku prvo
5 pokažemo jedan papir sa njegovim podacima.

6 Ispituje gđa Bibles:
7 [Gđa tužilac ispituje putem prevodioca]

8 P: Da li je to Vaše ime na tom papiru?

9 O: /prevod engleskog transkripta: "Da."/

10 P: Da li je informacija koja se nalazi na tom papiru tačna?

11 O: [simultani prevod] Da.

12 GĐA BIBLES: [simultani prevod] Sada bih zamolila da se svjedoku pokaže
13 paket po pravilu 92bis.

14 P: Molim Vas pogledajte taj paket koji je pred Vama i recite nam da li
15 je to komplet u kom se nalaze dvije Vaše izjave?

16 O: Jeste.

17 P: Da li ste se Vi sastali sa predstavnicima Tužilaštva 15. novembra
18 2001. godine da biste potvrdili te izjave?

19 O: Jesam.

20 GĐA BIBLES: [simultani prevod] Sada bih zamolila da dobijemo broj
21 dokaznog predmeta za papir sa podacima o svjedoku i takođe za /prevod engleskog
22 transkripta: "paket po pravilu 92bis, te da se oba stave pod pečat."/

23 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Papir sa pseudonim i podacima o
24 svjedoku je dokazni predmet 554 pod pečatom, a paket po pravilu 92bis je 555 pod
25 pečatom.

26

27

28

29

30

1 GĐA BIBLES: [simultani prevod] Ovo je svjedok koji je najveći dio
2 vremena... Života živio u Gornjoj Grapskoj, a to je pretežno muslimansko selo u
3 opštini Doboju. U vrijeme kada je izbio sukob, 1992. godine, on je bio
4 penzionisani policajac.

5 U svojoj izjavi on će nam reći da je stanovništvo Doboja prije sukoba je
6 brojalo otprilike 60.000 ljudi koje je bilo... stanovnika i oni su bili približno
7 isto podijeljeni između Muslimana i Srba. U Doboju je bilo više Muslimana, ali
8 većina sela su bila srpska sela.

9 Njegovo svjedočenje, koje se nalazi u paketu po pravilu 92bis, se odnosi
10 na dva područja za koja smo zainteresovani. Prvo je zauzimanje Doboja i napad na
11 njegovo selo. Drugi aspekt njegove izjave se odnosi na vrijeme koje je proveo u
12 zatvoru.

13 Kada je riječ o zauzimanju Doboja u februaru 1992. godine, jedan
14 muslimanski policajac iz njegovog sela je dobio zadatak da se osnuje rezervna
15 policijska jedinica u ovom selu. Taj nalog je došao iz štaba u Doboju. Svjedok
16 je pomogao osnivanu te jedinice jer je smatrao da će to pomoći stabilizaciji
17 situacije koja se pogoršavala i pomoći održavanju dobrih odnosa u policiji u
18 Dob... u Doboju... sa policijom u Doboju. Jedinica se sastojala od penzionisanih
19 policajaca, Muslimana iz njegovog sela, i sela... rezervista iz susjednog
20 naselja, srpskog naselja. Rezervna jedinica je imala zadatak da održava mir u
21 selu.

22 Dvije ili tri nedjelje nakon toga su pripadnici jedinice srpske
23 nacionalnosti rečeni da im je zabranjeno da budu u toj jedinici. I zatražili su i

24
25
26
27
28
29
30

1 dobili svoje oružje, municiju i opremu i otišli iz te jedinice.

2 Srbi su uspostavili barikade u Doboju sredinom aprila 1992. godine. Na
3 njima su bili lokalni Srbi koji su bili naoružani profesionalnim vojnim
4 naoružanjem. Dva mitraljeza su bila usmjerena na Gornju Grapsku. Iz vremena kada
5 su podignute... Od vremena kada su podignute barikade, Muslimanima iz ovog sela
6 nije bilo dozvoljeno da prolaze kroz barikade i praktično njihovo selo je bilo
7 odsječeno.

8 9. maja 1992. godine, šest dana nakon što je okupiran Doboju, svjedok i
9 ostali iz njegovog sela su shvatili da će biti napadnuti. Srpske paravojne
10 formacije su se okupile oko sela. Seljani su pokušali da evakuišu žene, djecu i
11 starije, ali su ih naoružani Srbi spriječili da to učine.

12 Srbi su napali Gornju Grapsku 10. maja 1992. godine. Srbi koji su napali
13 selo su nosili uniforme JNA... maskirne uniforme JNA i bili naoružani... dobro
14 naoružani profesionalnim automatskim puškama i oružjem JNA.

15 Pored lovačkih pušaka i nešto manjeg naoružanja, seljani su bili
16 nenaoružani. Svjedok nije čuo da je ispaljen ijedan metak u odbranu sela. Srbi
17 su granatirali selo tokom cijelog dana. Tokom tog granatiranja, 34 seljana su
18 ubijena. Među njima su bili muškarci, žene i djeca. Nijedan od seljana nije bio
19 obučen u vojnu uniformu. To su bili civili.

20 Nakon granatiranja sela, počeo je pješadijski napad od 5.00
21 poslijepodne. Nije dugo trajao jer su Srbi ušli u selo bez otpora. Kada je

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 napuštao svoj dom, svjedoka je nastavila da proganja... proganja jedna slika
2 beživotnog tijela petogodišnjeg djeteta otvorenih očiju. Seljani su okupljeni i
3 odvedeni u jedno srpsko selo gdje su žene i djeca odvojeni od muškaraca, a
4 muškarci su zatočeni.

5 To vodi do drugog dijela suštine svjedokovog svjedočenja. On je prvo bio
6 zatvoren u jednoj... jednom skladištu u mjestu Bare. Tu su se prema njima
7 odnosili kao prema stoci - udarali su ih nogama i rukama. Taj objekat u Barama
8 je bio jedan vojni hangar prije rata i svjedok je tamo bio zatočen zajedno sa
9 1.200 ljudi. Držani su u pet hangara, u svakom je bilo oko 300 muškaraca. Uslovi
10 su bili okrutni.

11 18. maja 1992. godine, svjedok i još 27 Muslimana, muškaraca odvedeni su
12 u zatvor Spreča u Doboju i svjedok je tamo ostao do 9. februara 1993. godine. Po
13 dolasku, zatvorenicima je rečeno da su oni sada u srpskoj državi i da se prema
14 njima Srbi mogu odnositi kako god hoće. Zatvorenike su tukli, ponižavali i
15 ubijali. Svaka od osam ćelija u ovom objektu obično je smještala oko 100 ljudi.
16 Tokom mjeseci kada je svjedok tamo bio zatočen, približno oko 5.000 ljudi je
17 prošlo kroz ovaj zatvor. Ljudi su dolazili i odlazili svakodnevno. Za sve
18 vrijeme dok je bio ovdje, zatvorenici su odvođeni noću i nikada ih više nisu
19 vidjeli. Kad god su ljude odvodili, svjedok i drugi su se pitali da li će oni
20 biti sljedeći. Koliko god je bilo teško fizičko maltretiranje, psihološko
21 maltretiranje je bilo gore. U Spreči, zatvorenike su odvodili svakodnevno na

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

sreda, 15.10.2003.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 prisilni rad. Među zadacima koje je zatvoreni... koje je svjedok morao da
2 obavlja je bilo sahranjivanje tijela. Drugi zadatak je bio odlazak u sela koja
3 su zauzeli Srbi i uzimanje svega što je vrijedno da bi Srbi mogli da uzmu te
4 stvari za sebe.

5 U tim selima svjedok je vidio civile koje su bili ubijeni. Većina njih
6 su bili stariji ljudi, ljudi koji nisu mogli da pobjegnu za vrijeme napada.
7 Većina prisilnog rada kojeg je svjedok obavljao bio je u kasarnama JNA u Doboju.
8 U ovim kasa... u ovoj kasarni je bio štab svih vojnih aktivnosti na toj
9 teritoriji. Komandant je bio redovni oficir JNA. Sve redovne vojne jedinice,
10 rezervne jedinice i paravojne jedinice, koje su djelovale u Doboju, bile su tu
11 locirane. Među paravojnim jedinicama koje je svjedok tamo vidio bili su Bijeli
12 orlovi, martićevci i Kninđe.

13 Jednom prilikom vidio je oko 300 lokalnih Srba koje su crnogorske Crvene
14 beretke trenirale... obučavale. Svjedok je takođe primijetio da kada su se
15 jedinice vraćale iz neuspješnih bitaka, vrlo često su zlostavljale zatvorenike.
16 Dok je čistio kasarnu, svjedok je pronalazio krv i ljudske zube na podu ljudi
17 koji su bili premlaćeni. Komandanti JNA koji su tamo bili vidjeli su to i
18 dozvoljavali su da se to dešava.

19 9. februara 1993. godine, svjedok je zajedno sa još 40 ljudi prebačen
20 autobusom u zatvor u Banja Luci. Zatvorenicima je rečeno da ih tamo vode da bi
21 im presudili. U tom zatvoru, zatvorenike su izvodili na ispitivanje u vezi sa
22 političkim pitanjima. Tokom dana, zatvorenike su prisiljavali da sjede na
23 stolicama od 7.00 ujutru do 7.00 naveče, a da pri tome ne smiju ni da se
24
25
26
27
28
29
30

1 pokreću, ni da govore. Njegovo zatočeništvo u Banja Luci se okončalo 16. ili 17.
2 maja 1993. godine, gdje je prebačen u Usoru... zatvor Usora u Doboju. Ponovo su
3 zatvorenike tukli i izvodili noću.

4 Tokom tog zatočeništva, svjedoka su odvodili na prisilni rad u tvornicu
5 u Doboju. Tamo je držan do 1. oktobra 1993. kada je razmjenjen. Za vrijeme
6 njegovog zatočeništva, svjedok je izgubio približno 25 kilograma. Do danas, on i
7 dalje pati od fizičkih posljedica svog zatočeništva.

8 Hvala.

9 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Milošević.

10 Unakrsno ispituje g. Milošević:

11 P: Gospodine B-1115, ja imam samo podatke iz dokumenata, pošto zaista
12 ništa ne znam o Doboju, pa ću Vas zamoliti da mi neke stvari razjasnite u ovom
13 ispitivanju.

14 Vi svedočite, iz ovoga što sam pročitao i iz ovoga što je maločas u ovom
15 kratkom rezimeu rečeno, o događajima u Doboju i o stradanjima nezaštićenih
16 Muslimana; je li tako?

17 O: Jest.

18 P: Pri tome Vi govorite o paravojnim formacijama i Jugoslovenskoj
19 narodnoj armiji?

20 O: Jest'.

21 P: Recite mi, da li Vi znate kad je Jugoslovenska narodna armija
22 napustila područje Bosne i Hercegovine?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Nije mi to poznato.

2 P: Da li je tačno u stvari da je stvar obrnuta i da je odbrana Doboja u
3 više tih ratnih godina bila vrlo teška i da je Doboje napadan praktično sa svih
4 strana, i od muslimanskih i od hrvatskih snaga?

5 O: Ne, nije tačno. Doboje nije napadnut, ovaj, ni od muslimanskih, ni od
6 hrvatskih snaga, nego je trećeg... u nedjelju, 03., ovaj, 05.1992. godine,
7 napadnut od srpske vojske i tako je zauzet.

8 P: Dobro, zar... kad kažete "napadnut od srpske vojske", zar Srbi nisu
9 živeli u Doboju? Zar nisu bili tu?

10 O: Ni... Jesu bili tu, ali su tada bili svi uniformisani koji su bili
11 vojno sposobni.

12 P: Jeste ih poznavali Vi? Jeste mogli da ih...

13 O: Neke od njih jesam.

14 P: Da li Vam je poznato da je za sve to vreme o kome Vi svedočite bilo u
15 kontinuitetu napada na Doboje, pogotovo 1992. godine, i regularnih jedinica iz
16 susedne Hrvatske, a i paravojnih formacija iz Bosne i Hercegovine, i
17 muslimanskih i hrvatskih?

18 O: Ja ne mogu tvrditi da nije, ali mi nije poznato.

19 P: Dobro. Da li Vam je poznato da su formirane razne paravojne
20 formacije, muslimanske i hrvatske, upravo u opštini Doboje?

21 O: Nije mi poznato.

22 P: A da li Vam je išta poznato o napadima na srpske snage na području
23 Doboja sa područja susednih opština Gračanice, Maglaja, Zavidovića?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: To ne odnosi se na maj 1992. Ako je bilo, onda su oni kad su krenuli
2 da osvajaju naredna ova naselja i gradove, onda su, normalno, suprotstavljale su
3 se Armija BiH i vjerovatno je dolazilo do takvih sukoba.

4 P: Pa dobro, jesu ovo susedne opštine Gračanica, Maglaj i Zavidovići?

5 O: Zavidovići su ipak dalje, ali Gračanica, Doboj jesu.

6 P: Dobro. Jesu muslimanske snage bile u Gračanici?

7 O: Bile su.

8 P: A jesu li iz Gračanice napadale na Doboj?

9 O: Pa, ne znam čim su mogle napadati.

10 P: Kako ne znate čim su mogle napadati? Pa oružjem.

11 O: Ako... mislim, ovaj, ja sam razmjenjen 1993. godine, 01.10. Kad sam
12 došao na područje, ovaj, Gračanice i kad sam tamo pogledao te pripadnike, ovaj,
13 Armije Bosne i Hercegovine, ja sam jednostavno, vjerujte, strah osjetio jer sam
14 došao sa područja gdje sam, ovaj, dok sam putovao prema razmjeni, prema mostu na
15 kom sam razmijenjen, ovaj, tud sam susrećô ogromna artiljerijska naoružanja,
16 od... od tenka, ovaj, i ostalih artiljerijskih naoružanja. Jednostavno sam se
17 prepô kad sam prešô tamo, reko': "I ovdje mi je vjerovatno poginuti," jer sam
18 vidio tamo šta ima. A kad sam tamo pogledô na suprotnoj strani, možda da je
19 poneka puška bila.

20 P: Dobro. Kad kažete da je bila poneka puška, pa da li se Vi sećate kad
21 je osnovana ova takozvana Patriotska liga?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ne mogu znati jer sam bio u to vrijeme zatvoren.

2 P: Osnovana je prilično pre nego što ste Vi zatvoreni.

3 O: Ja moram reći da sam, ovaj, penzionisan prije rata i da sam kao
4 takav, ovaj, radio svoje poslove i bio sam odan domaćinstvu. Uopšte me nije
5 interesovala ni, ovaj, stranka, ni Patriotska liga, ni ovaj, ni onaj. Ja sam
6 jednostavno, ovaj, radio za sebe.

7 P: Dobro. Da li Vam je poznato, pošto ste, kažete, tek negde maja bili
8 izloženi tim sukobima, da li Vam je poznato da su u to vreme o kome Vi svedočite
9 muslimanske snage i hrvatske snage praktično bile zauzele sve veće gradove u
10 Bosni i Hercegovini? Osim tok opkoljenog Doboja i jednog dela Sarajeva i grada
11 Banja Luke, koji je bio u relativno bezbednom srpskom okruženju, praktično svi
12 veći gradovi su bili u rukama Patriotske lige i ovih hrvatskih snaga.

13 O: Ne znam kako da odgovorim na to pitanje. Mogu samo da kažem da, ovaj,
14 ne znam kako su mogli doći pod... u ruke, ovaj, Patriotske lige i ostalih
15 jedinica koje Vi navodite, ali ovaj, meni to nije poznato.

16 P: Dobro, evo, Vi ste čovek koji je radio u državnoj službi i bio
17 policajac, imali određeno obrazovanje. Evo, ti najveći gradovi, univerzitetski
18 centri u Bosni i Hercegovini, osim Banja Luke u kojoj su većinom živeli Srbi, i
19 Sarajevo, njen naj... njegov najveći deo, i Mostar, i Tuzla, ostala tri
20 univerzitetska centra i najveća industrijska centra, sva su bila u rukama Armije

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

sreda, 15.10.2003.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 Bosne i Hercegovine i HVO. Je li tako ili nije?

2 O: Ja ponovo podvlačim - stvarno mi to nije poznato.

3 P: A da li Vam je išta poznato o vremenu kad se JNA povukla iz Bosne i
4 Hercegovine?

5 O: Ja samo znam dok je boravila u Bosni i Hercegovini, to mi je vrlo
6 poznato i ti pečati su ostali, ovaj, i pored mene, i na meni, i pored... i u
7 mojoj neposrednoj blizini, ali kad se povukla, to isto ne znam.

8 P: Dobro. Maločas je pomenuto, kako Vi sami kažete i u tački 14 svoje
9 izjave, da je u februaru 1992. policajac Refik Buljubašić, iz Vašeg sela, dobio
10 zadatak da formira rezervnu policijsku jedinicu u selu; je li tako?

11 O: Jeste, tačno je.

12 P: Je li tačno da je to naređenje dobio od štaba iz Doboja?

13 O: To je tačno, a kasnije, kad sam ja sve to mogô malo proanalizirati,
14 došô sam do saznanja da ipak svi pripadnici policajci muslimanske nacionalnosti
15 su riješeni iz policijske stanice Doboje baš na takav način.

16 P: Nisam Vas razumeo. Šta znači "rešeni"?

17 O: Mislim, trebali su da ostanu samo Srbi u do... u policijskoj stanici
18 Doboje, a da svi Muslimani, ovaj, kao navodno formiraju po svojim mjesnim
19 zajednicama, ovaj, te neke policijske stanice mješovitog sastava.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 I tačno je bila mješovitog sastava do određenog vremena kada su, ovaj, dobili
2 naređenje da se moraju, ovaj, povući iz muslimanskih... sa muslimanima, tako da
3 se odvoje. I odvojili su se, uzeli svoje naoružanje, uzeli svoju municiju,
4 otišli su i više ih nismo vidjeli.

5 P: Dobro. Vi ste pomagali ovom Refiku Buljubašiću i pomogli mu da
6 formira tu jedinicu koja se sastajala od policajaca; je li tako?

7 O: Jesam.

8 P: I ta rezervna jedinica je imala zadatak da održava red u selu; je li
9 tako?

10 O: Da, red i mir u selu, tačno.

11 P: A je li bilo kakvog nereda u selu pa je morala da interveniše
12 policija i da se... da se vrši ta, kako bih rekao, koncentracija policije u
13 selu? Šta je bio razlog?

14 O: Policija koja je formirana u mom mjestu rođenja, ovaj, imala je
15 zadaću, kako ste već maloprije naglasili, da održava javni red i mir, da, ovaj,
16 sprečava vršenje kriminala unutar... unutar, je l', svoga naroda. Međutim,
17 formalnost je ona bila. Dolazilo je možda do incidentnih malo situacija tamo u
18 kafićima kad su se omladinci, ovaj, malo popiju više, opuste i, ovaj, uzmu
19 alkohola. Međutim, sve je to bilo tako sitno. To je sasvim normalna pojava.

20 P: Dobro. Znači nije bilo nikakvih nereda u Vašem selu, a formirana je
21 ta jedinica; je li tako?

22 O: Pa moglo bi se reći da nije bilo... nije bilo nereda.

23 P: Koliko je brojala ta jedinica?

24 O: Ona je brojala negdje oko 36 ljudi.

25 P: Dobro. Znači, jedinica od 36 ljudi formirana u selu u kome nije bilo
26 nereda.

27

28

29

30

1 Pa zar nije u stvari u pitanju jedna očigledno paravojna formacija koja je
2 formirana u selu?

3 O: Mislite na formiranu rezervnu policiju?

4 P: Pa eto, tu jedinicu od 30 ljudi, formiranu u selu koje, kažete sami,
5 žive Muslimani, nema nikakvih nereda i formira se jedinica od, kako Vi kažete,
6 30 ljudi, a bila je veća. Zar to nije paravojna formacija formirana u tom selu?

7 O: Časni Sude, tačno je da je to formirana jedinica policijskog
8 rezervnog sastava. Međutim, ja hoću da kažem, lako je sada izvući zaključak da
9 je to... sada da je to paravojna formacija. A kako nije odmah paravojna
10 formacija kada je formirana, kada su tada bili i srpski, ovaj, pripadnici
11 rezervnog sastava? Tada nije bila paravojna, a kada su se povukli onda
12 jednostavno je sada dat' ime joj i predznak kao paravojnoj fomaciji.

13 P: A tada im je dat ime i predznak. A dobro, ja sam razumeo iz ovoga što
14 ste Vi rekli da su u Vašem selu živeli samo Muslimani; je li tako?

15 O: Moje selo je imalo pretežno većinu muslimanskog stanovništva dijeleći
16 su se na dve podružnice. Jedna podružnica dosta je bila brojnija, to je bio
17 muslimanski živalj, muslimansko stanovništvo, a druga podružnica je bila srpsko
18 stanovništvo.

19 P: Dobro, u toj jedinici koja je formirana u Vašem selu, dakle u
20 muslimanskom delu, ovih nekoliko pripadnika koji su bili Srbi u stvari su bili
21 iz susednog naselja, kako ste maločas rekli.

22 O: Pa da, to je isti krug, mislim, naselja; možda da razdvaja
23 dvadesetak, trideset metara, ovaj, jedne od druge.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Ali oni nisu bili upravo iz Vašeg sela, nego iz neposrednog
2 susedstva, i onda su Vas napustili.

3 O: Ne. Oni su bili iz našeg sela. To je vječito bilo jedinstveno selo i
4 uvijek smo se posle... i vodili smo se kao jedinstveno selo, ovaj, u svim
5 mogućim, ovaj, dokumentima. Ovaj, tu je bilo pored u... srpskih pripadnika
6 rezervnog sastava, tu je bilo aktivnih policajaca, nije to bila samo rezervna
7 policija.

8 P: Pa dobro, pretpostavljam da je bio i poneki aktivni policajac, ali
9 pre nego što su se ovi događaji počeli da odigravaju, je li uopšte bilo u selu
10 nekakve policijske jedinice?

11 O: Pa bila je... bila je ta rezervna policija.

12 P: Dobro, rezervna policija. To su civili koji sede kod kuće, koji mogu
13 da budu eventualno rezervisti, ali nije bilo nikakve policije u tom selu?

14 O: Nije... nije redovne policije bilo.

15 P: A onda preko noći imate, kako Vi sami kažete, grupu od 30 naoružanih
16 ljudi u tom Vašem selu; je l' tako?

17 O: Nije to grupa, to je registrovana policijska rezervna stanica koju
18 je, ovaj, naoružalo sve... policijska stanica iz Doboja. Zna da ta policijska
19 stanica nije formirana tada. Ta policijska stanica je formirana prije pa i 20
20 godina. Tu je bilo pripadnika rezervne policije koji su imali, ovaj, staž dug i
21 po 15 do 20 godina, koji su bili zaduženi i samo kontrolisani kod sebe da imaju
22 naoružanje i nikad im nije oduzeto, ovaj, do rata.

23 P: Dobro, pošto je JNA izlazila iz Bosne, a Srbi u međuvremenu nisu
24 uspeli da organizuju vlastitu odbranu, je li tačno da je nasuprot njih postojao

25

26

27

28

29

30

1 veliki broj paravojnih formacija u tim društveno-političkim zajednicama koju su
2 sačinjavali Muslimani i deo... deo Hrvati u tom severnom delu Bosne?

3 O: Ja mogu samo da pričam o svom naseljenom mjestu jer sam tada bio
4 umirovljenik i nisam se puno ni kretao, nisam izlazio. Radio sam i gledao svoja
5 posla.

6 P: Dobro, je li Vam poznato, iako ste gledali svoja posla - bili ste u
7 toj jedinici i pomogli ovom Refiku Buljubašiću da je osnuje - da je već tada
8 početkom 1992. praktično u svim opštinama, gotovo nije bilo opštine bez manjih
9 ili većih tajno naoružanih jedinica Patriotske lige, Zbora narodne garde,
10 Zelenih beretki i drugih brojnih...

11 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Ne, ne. Upravo smo prošli kroz to. Ovo
12 nije prvi svjedok i sigurno ih ima mnogo. Već ste čuli njegov odgovor i možete
13 se samo baviti onim što je u njegovom području. Vi ste odabrali da mu
14 postavljate opšta pitanja i veliki dio vremena je time izgubljeno. On je rekao
15 da Vam ne može na to odgovoriti. On može da odgovara smo konkretno o svom
16 području.

17 G. MILOŠEVIĆ:

18 P: Pa dobro, da li Vam je poznato u tom Vašem području, upravo usled
19 postojanja svih tih formacija koje su tada nastale 1992. godine, bile velike
20 žrtve među Srbima, upravo najveće te 1992. godine?

21 O: Ja bih želio samo da znam gde?

22 P: Evo, na primer, i u Vašoj opštini Doboj. Da li imate ikakvu predstavu
23 o tome u kakvom je okruženju bio Doboj i koliko je bilo žrtava među Srbima u
24 Doboju?

25 O: Ja se, časni Sude, obraćam i kažem - ovo, vjerujte, ja nemam s tim
26 žive veze. Uopšte to nisam nikada čuo.

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

sreda, 15.10.2003.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 P: Dakle, ništa niste čuli o borbama oko Doboja i o ratištu oko Doboja,
2 Vožuće, Ozrena i uopšte tog kraja, o svemu tome što se dešavalo i gde su bila
3 vrlo intenzivna dejstva za vreme rata u Bosni i Hercegovini?

4 O: Da, ako pričate početak rata... ako pitate za početak rata, onda
5 morate da shvatite da sam ja 520 dana, odnosno 17 mjeseci i nešto, nepunih 18,
6 bio u rukama srpske vojske.

7 P: Dobro. Da vidimo ovo što znate. Vi kažete da su Srbi postavili
8 barikade u Kostajnici. Kostajnica, to je deo Doboja; je li tako?

9 O: Prigradsko naselje Doboja.

10 P: Prigradsko naselje Doboja. I da su oni postavili barikadu sredinom
11 aprila 1992?

12 O: Jeste.

13 P: Kažete da su tu postavili dva mitraljeska gnezda.

14 O: Jeste.

15 P: A oni su bili upereni, ti mitraljezi, prema Gornjoj Grapskoj, tako da
16 niste mogli da dođete do Doboja.

17 O: Prema Gornjoj Grapskoj, dolinu rijeke... desnu obalu rijeke Bosne i
18 svo područje ono ravničarsko, ovaj, poljanu. Tako da se nije moglo više, ovaj,
19 komunicirati niti izlaziti iz mog mjesta rođenja u pravcu Doboja.

20 P: A drugi drum je vodio preko brda i kroz šume prema Gračanici; je li
21 tako?

22 O: Jeste. To je... su šumski putevi, koje sam nekada kao dijete i ja
23 koristio. To su duži... dosta su stari.

24 P: A ko je kontrolisao te puteve?

25 O: Kontrolisala je armija, srpska vojska.

26 P: Da li znate da je upravo 1992., i to baš u aprilu, i to baš u gradu
27 Doboju, da su upravo tada Muslimani sve češće podizali barikade i na taj način
28 sprečavali komunikacije, snabdevanje stanovništva, bezbedan lokalni i tranzitni
29 saobraćaj?

30

1 O: Ja moram samo još da dodam vezano za taj put koji je, ovaj, išao u
2 pravcu, ovaj, Gračanice, a moglo se ići i za Doboju, da su zarobljeni, naših osam
3 civila koji su krenuli jadni da idu... izađu iz tog pakla i oni su zarobljeni,
4 ovaj, njih osam. Od tih osam... Odvedeni su svi u zatvor. Od tih osam, četvorica
5 su izašli, a četvorica su ubijeni.

6 P: Vi kažete u tački 16: "Dana 8. aprila, osmoro ljudi je pokušalo
7 pobeći ovim putem. Uhapšeni su i odvedeni u zatvor Spreča u Doboju, i četvoro ih
8 je kasnije ubijeno. Preostalih četvoro su kasnije oslobodili". Je li tako?

9 O: Upravo sam to prethodno već izjavio.

10 P: Jeste. Otkud znate da je ovih četvoro ubijeno?

11 O: Znam. Prvo, nema ih do današnjeg dana. Drugo, jedan od tih četvorice
12 je nađen u, ovaj, u Slavonskom Brodu sada posle rata, kada su se, ovaj,
13 otkopavale masovne grobnice. Identifikacijom, DNK analizom, ustanovljeno je da
14 se radi o jednom tom pripadniku koji je od njih osmorice bio, o jednom licu.

15 Ovaj, radilo se da su, kad su oni pobili te ljude, srpska vojska, oni
16 su, ovaj, prilikom razmjene sa Hrvatskom preko Save, tamo Slavonski Brod, oni
17 su, ovaj, isturali tamo te ljude uz... u razmjenu u crnim vrećama i ovi su
18 kasnije njih tamo sahranjivali. Tako da se posle, ovaj, kad se sada sve to,
19 ovaj, prašina spala na zemlju, kad se sve saniralo, sada se već vidjelo, ovaj,
20 da je to čovek koji je jedan od tih osmorice.

21 P: Dobro. Koliko podaci koje ja imam u ovim dokumentima govore, kad je
22 reč o razmeni mrtvih, razmenjivani su oni koji su poginuli u borbama.

23 O: Ja sam samo, ovaj, naglasio da je to bio slučaj na području Modriče i
24 Broda.

25 P: Dobro. Pa kako znate da tih osmorica što su se probijali, da ta
26 četvorica nisu poginula u borbi prilikom proboja, a ostala četvorica zarobljena?

27

28

29

30

1 Nego tvrdite da su osam njih zarobljeni, pa četvorica ubijena.

2 O: Mislim...

3 P: Zar nije suprotno?

4 O: Mislim, kad kažete "u proboj", nije proboj, nego su ljudi krenuli da
5 izađu iz svoga mjesta jer im je tu bilo svakog momenta opasno po život. A zašto,
6 ovaj, da li su poginuli u borbi? Pa to ovih četvorica danas koji su izašli i
7 koji su slobodni i koji se nalaze širom Evrope, oni to kažu da je to tako bilo.

8 P: Tih osmorica što su išli tim putem, je l' Vi tvrdite da su bili
9 nenaoružani?

10 O: Nenaoružani, strogo. Ja sviiju /sic/ osam tih momaka znam.

11 P: Vi kažete dalje na strani četiri, u ovom prvom pasusu koji ceo ovde
12 počinje na strani četiri: "U svojoj prvoj izjavi, na strani dva, spomenuo sam
13 jednu delegaciju koja je otišla u Bušletić. Nekoliko dana prije toga ta ista
14 delegacija je išla na sastanak sa Borom Paravcem koji je boravio u kući svoga
15 brata u Kostajnici."

16 O: Je... jeste.

17 P: "On nas je tamo pozvao da nam kaže da ne pravimo nikakve probleme
18 vojnim konvojima koji su prolazili kroz naše selo."

19 Dakle, Vi ste imali naoružanu jedinicu u selu i oni s Vama se dogovaraju
20 da ne pravite probleme. Jer da niste imali naoružanu jedinicu u selu, ne biste
21 mogli da pravite nikakve probleme konvojima koji su prolazili.

22 O: To je tačno da je gospodin Boro Paravac u jednoj delegaciji... jednoj

23

24

25

26

27

28

29

30

1 delegaciji rekao da ne gleda se, ovaj, da se ne gleda istim očima na
2 jugoslovensku vojsku od strane Muslimana i od strane Srba. Ovaj, to je tačno.

3 P: Pa dobro, jeste Vi zaustavljali konvoje, pucali na konvoje? Što Vas
4 je zvao da Vas upozorava ako Vi ništa od toga niste radili?

5 O: Pa ja ne znam ko bi mogô da puca izuzev policijske... policijskog
6 rezervnog sastava koji je imao naoružanje? Ono više niko nije imô naoružanje.

7 P: Pa dobro, tih 30 ljudi, eto, koji su imali naoružanje u Vašem selu,
8 jesu oni pucali ili nisu?

9 O: Ma nisu smjeli se pojaviti na glavnom putu kuda se kretala armija...
10 srpska armija i... i jedinice, ovaj, paravojskih formacija. Pa tu su prolazili
11 ogromni transporteri, pa tu su prolazile ogromne mase ljudi. To su konvoji
12 ljudi. To... oni su naprotiv, naprotiv, oni su pucali po prodavnicama, po
13 kafićima, po kućama, tako da su zastrašili civilno stanovništvo.

14 Ja moram reći da oni uopšte tada, od takvih prolazaka njihovih, nisu
15 išli ni stanovali, ovaj, u svojim kućama nego su se povukli dalje od... od
16 glavne ceste, magistrale.

17 P: Dobro. Recite mi, molim Vas, da li znate za barikade koje ste vi -
18 kad kažem "vi", ne mislim na Vas lično, nego na vaše snage - postavili u selima
19 Jokovac /Johovac/ i Šešlije, gde su presečen drumski saobraćaj prema Derventi i
20 Modrići?

21 O: Nisam...

22 P: Je li bilo tako ili nije?

23 O: Nisam tamo bio, ali dodô bih samo da, ovaj, tamo je već... to je
24 hrvatski... hrvatsko stanovništvo na tom području. Međutim, ovaj, nas je Boro
25 Paravac, ovaj, upozorio na naše ponašanje prema armiji... srpskoj armiji. Jer
26 upravo oni kad su ratovali oko Broda i u Brodu i na području Modriče, srpska
27 vojska kad je, ovaj, imala borbe, svi ranjeni i ostala vojna, ovaj, materijalno-
28 tehnička sredstva, kao i, ovaj, vojska, ovaj, morala se kretati prema Doboju i
29 iz Doboja. Morala je obezbijediti put za bolnicu, znate, jer nije baš... upravo
30 na ta mjesta gde Vi kažete, za punktove, ja tamo nisam bio, ne znam.

1 Ali vjerovatno tamo nisu mogli se kretati. To je isti put koji ide iz pravca
2 Broda u pravcu Doboja, kao i ovaj lijevi put koji ide iz pravca Modriče, samo sa
3 lijeve obale rijeke Bosne.

4 P: Govorite o Brodu. Je li Vam poznato da je upravo na području Broda,
5 na području sela Sijekovac, izvršen masakr nad Srbima daleko pre nego što su
6 počeli ovi sukobi o kojima Vi svedočite? To Vam je u Vašoj blizini. O tome ste
7 morali znati.

8 O: To je daleko od mene negde oko 50... 50 kilometara, znate. Ja hoću da
9 kažem vezano za to da sam to čuo. Čuo sam od... posle rata, kad se... kad se,
10 recimo, na televiziji održaju neke emisije i tako, da je ta... da je taj slučaj
11 se dogodio u tom selu, u Sijekovcu.

12 P: Šta ste čuli? Recite mi, molim Vas.

13 O: Ono, po priči... ono, po priči, ovaj, tih roditelja poginulih, od tih
14 momaka i tako.

15 P: A ko je poginuo tamo?

16 O: Pa ne znam ja ko je poginô.

17 P: A jesu bili žrtve Srbi ili neko drugi?

18 O: A u... ne bi... Ako pričaju Srbi da su izgubili djecu, onda ne mogu
19 biti drugi niko nego Srbi.

20 P: Dobro. A kad je to bilo?

21 O: E to Vam sigurno ne mogu reći. Ne znam.

22 P: A da li je posle toga počelo da raste napetost i u širem regionu,
23 uključujući i Doboj? Posle tog masakra koji je napravljen, kako Vi kažete 50
24 kilometara od Vašeg mesta. Nije to tako predaleko.

25 O: Nije predaleko, ali ja opet ponavljam - mene uopšte to nije zanimalo.

26

27

28

29

30

1 P: Dobro, to je druga stvar što Vas nije zanimalo. A da li Vam je
2 poznato da je pre ovih događaja - Vi ste rekli da je 9. maja bilo sukoba u
3 Doboju, onda napali na vas 10. - da je još 4. aprila, znači više od mesec dana
4 pre toga, Predsedništvo Bosne i Hercegovine bez predstavnika Srba donelo odluku
5 o mobilizaciji Teritorijalne odbrane, milicije, Civilne zaštite, iako je Bosna i
6 Hercegovina još uvek bila u sastavu Jugoslavije?

7 O: Poznato mi je da je bila u sastavu Jugoslavije, ali mi nije poznato
8 to da je donela odluku da se, ovaj, formiraju takve jedinice.

9 P: A da li je tačno da je 1992. godine, 12. aprila - valjda se toga
10 sećate, bili ste tada i slobodni i još uvek u svom selu - to je, znači, šest
11 dana posle onog priznanja nezavisnosti Bosne i Hercegovine, Alija Izetbegović
12 naredio sveopšti napad na kasarne Jugoslovenske narodne armije u Bosni i
13 Hercegovini?

14 O: Nije mi to poznato.

15 P: Dobro, pošto Vi govorite o ovim događajima 9. i 10. maja, po mojim
16 podacima - ja Vas ću zamoliti samo da mi kažete je li to tačno ili nije - 3.
17 maja, znači šest dana pre ovoga 9., jedinice vojske i policije su uklonili
18 barikade i ostale zapreke koje su postavljene u Doboju u organizaciji
19 rukovodstva SDA i HDZ-a. Upravo te zapreke koje su držale u izolaciji srpske
20 delove grada i objekte od posebnog značaja za grad. Bio je zaprečeni put prema
21 bolnici i prema raznim važnim drugim ustanovama u gradu.

22 O: U to vreme nisam nalazio se u Doboju, ali ne znam koje... koje

23
24
25
26
27
28
29
30

1 barikade. Ne znam. Kad je vojno... vojno napadnut grad Doboju, 3. maja 1992.
2 godine, nedelja je bila, i kad je ono što je civila bilo, to su otišli, pobjegli
3 su glavom bez obzira svi. Ja ne znam kakve barikade i gde su se... gde su se sve
4 nalazile te barikade.

5 P: Tamo je upravo 3. maja je i vojska i policija uklonila barikade koje
6 su postavile muslimanske snage u Doboju.

7 O: Časni Sude, ja moram ponoviti. Ovaj, tu nije nikakvih barikada bilo,
8 nego ponavljam - srpske snage su taj dan, nedelju, 03.05.1992. godine, napale
9 grad Doboju strahovito sa svih strana, tako da je sve nesrpsko stanovništvo
10 glavom bez obzira moro... moralo napuštati svoja... svoje domove.

11 P: To je verovatno izvađeno iz nekog konteksta. A recite mi, molim Vas,
12 da li vam je poznato da je 6. maja, da su regularne jedinice hrvatske napale i
13 izvršile pokolj srpskog stanovništva u... u selu Ritešići /Ritešić/ kod Doboja?

14 O: Neću da tvrdim da nisu, ali ne mogu kazati i da znam išta o tome jer
15 sam ja upravo u to vrijeme već bio okružen i nisam mogô uopšte kontaktirati van
16 svog mjesta.

17 P: Dakle, o tome ne znate ništa? Pa sve su to događaji koji prethode
18 ovima o kojima Vi govorite, 9. maja i 10. maja.

19 O: Ja ih ne znam.

20 P: 6. maja, Vi znate da je to pravoslavni praznik Đurđevdan i slava
21 mnogih Srba?

22 O: Možda je. Ja nisam jedan od tih koji slavi tu slavu. Ja nisam ni
23 dužan, niti znam, ovaj, koji je...

24 P: Pa upravo 6. maja, za Đurđevdan su regularne formacije iz Hrvatske
25 napale i izvršile pokolj srpskog stanovništva upravo u ovom selu. Znači, tri
26 dana pre nego što Vi ovaj događaj opisujete.

27

28

29

30

1 O: Ja, časni Sude, kažem, ovaj, moguće je, ali ja o tome ne znam ništa.

2 P: A je li Vam poznato da osim ovog napada, pokolja, pljački, paljevina,
3 6. su pored Ritešice /Ritešić/ i selo Brezik u opštini Doboj i susedno selo
4 Majevac u opštini Doboj? Da li Vam je poznato?

5 O: Ta sela koja gospodin Milošević pominje su mi poznata, ali u toku
6 rata, ovaj, tamo su nas vodili; radili smo nekakve poslove poljoprivedne i svake
7 druge.

8 P: Pa dobro, ako ste bili tamo, znate verovatno za prezime Samatića, na
9 primer, Miloša, Brane, Milorada, Maksima, Milenka, Svete, Petra. Sve njihove
10 kuće su popaljene upravo 6. maja, tri dana pre nego što Vi opisujete ove
11 događaje, i to od ovih formacija koje su upale na područje opštine Doboj i
12 popalile i pobile ljude i u selima Ritešice /Ritešić/, i Brezik, i Majevac. Je
13 li znate nešto o tome?

14 O: Moram reći da ne znam ništa. To kažete Vi, ali ja nisam rekao.

15 P: Da li znate za bilo koje ime tada ubijenih ljudi? Ja Vas pitam to,
16 dakle ne kažem da ste Vi to rekli, nego za bilo koje ime ubijenih ljudi u tim
17 napadima 6. maja.

18 O: Znam otprilike da je i d... okolina i šire, da su opšti nesporazumi,
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 to znam, ali da je neko nekoga ubio, po imenu i prezimenu, to mi stvarno nije
2 poznato.

3 P: Da li se sećate tada za događaj da je čovek koji se zvao Mirko
4 Dejanović iz Majevca otišao u Ritešić da preuzme telo ubijenog komšije Popovića
5 radi sahrane? Ali su njega na svirep način ubili - krampom su mu odsekli glavu i
6 da ne kažem šta su još sve s njim uradili. To je bio događaj koji je svako znao
7 valjda u tom kraju.

8 O: Vjerujte, ja za to ne znam, stvarno ne znam.

9 P: Je li Vam poznato ime Jele Titure iz Ritešića?

10 O: Nije. Pa znate šta, to je ipak daleko od mene. Ja tamo sam samo u
11 prolazu cijelog života mogô nekada proći, i to vrlo rijetko. Kako ću... Ja te
12 ljude stvarno ne znam.

13 P: Dobro. Da idemo na neke stvari konkretnije iz ovih Vaših tačaka 16 i
14 12. Vi ste rekli da su i redovne vojne formacije, rezervne, paravojne jedinice
15 koje su delovale u Doboju, bile stacionirane u kasarni u selu Miljkovac.

16 O: Da, tu je ta...

17 P: Kažete tu su spavali, jeli, prolazili obuku i odatle su išli u borbu.
18 To kažete u tački 12.

19 O: Jeste.

20 P: Pa čekajte. Objasnite mi, molim Vas, kad je Vaše selo bilo odsečeno
21 od Doboja, kako ste Vi to mogli da vidite da dolaze paravojne jedinice, Beli

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 orlovi, martićevci, Tigrovi s juča... Vučjaka, Kninđe i tako dalje, sve ove što
2 pominjete? Kad Vas pitam za ove masakre srpskih stanovnika ovih srpskih sela, Vi
3 kažete bili ste u okruženju u blokadi i ne znate ništa. Kako ste ovo mogli da
4 vidite ako ste bili u blokadi? Na osnovu čega to tvrdite?

5 O: Dozvolite da objasnim.

6 P: Budite ljubazni.

7 O: Iza takve, ovaj, tvrdnje i vjerodostojnosti izjave ja stojim i dalje.
8 Hoću da kažem da sam u to vrijeme, oko pet mjeseci ili 150 dana, non-stop, svaki
9 dan boravio u kasarni "4. juli". Tamo sam radio, preseljavao kojekakve oficire,
10 tamo sam kopao, ovaj, cvijeće, tamo sam šišao cvijeće, tamo sam farbao, ovaj,
11 ograde gde je vojska vršila, ovaj, obuku. Ovaj, tako da sam bio cijelo vrijeme i
12 sve sam ovo što sam Vam... što sam napisao tamo, izjavio ustvari, to je sve...
13 to sam sve vidio.

14 P: Dobro, gospodine 1115. Sad ste objasnili da ste okopavali cveće,
15 podšišivali cveće, farbali ograde i tako dalje, a maločas ste objašnjavali da
16 ste skupljali leševe, polomljene zube i tako dalje. Pa šta ste Vi radili? Dajte
17 opredelite se, molim Vas. Je l' i to spadalo isto u uređenje, okopavanje cveća i
18 tako dalje?

19 O: Sve to su radili i ja i moji koji su bili zarobljeni, i kopanje
20 mrtvih, i okopavanje cvijeća, i čak radeći na privatnim srpskim dobrima, kopanje
21 kukuruza po njivama, skupljane sjena po njivama, znate, cijepanje drveta,
22 spremanje ogreva za zimu Srbima.

23 P: Pa Vi ste nabrojali mnogo poslova, od okopavanja cveća i rezanja
24 cveća i farbanja ograda i skupljanja sena i berbi kukuruza i poljoprivednih
25 radova.

26

27

28

29

30

1 A nekako mi ne ide to zajedno sa skupljanjem leševa i tako dalje. Gde ste Vi u
2 kasarni imali da skupljate leševe?

3 O: Kada sam ja išao u kasarnu, drugi iz iste moje sobe su išli po tim
4 mjestima, a posle sam nekada znao otići i ja.

5 P: Dobro, gospodine 1115, Vi ste inače prvi koji kaže da je video u
6 Bosni i Hercegovini nekakve crnogorske Crvene beretke.

7 O: Jeste.

8 P: Da su oni obučavali 300... Pa znate li da uopšte ne postoje takve -
9 nije nikad postojala takva jedinica - neke crnogorske Crvene beretke?

10 O: Srpsko-crnogorske beretke.

11 P: Dobro, gospodine 1115. Prvi put... Vi ste prvi čovek koji govori o
12 crnogorskim Crvenim beretkama.

13 Dobro. Vi kažete da je Vaša rezervna jedinica policije... Vi je niste
14 smatrali paravojnom formacijom; je li tako, gospodine 1115?

15 O: Ne. Nismo imali nameru kao takvu da je formiramo, a nismo je ni
16 tretirali kao paravojnu formaciju.

17 P: Da. I Vi kažete da je 10. maja izvršen napad na Vaše selo i da je
18 rukovodio Stanković neki iz Jugoslovenske narodne armije napadom na Vaše selo.

19 O: Jeste, lično Stanković Milovan, major Jugoslovenske narodne armije.

20 P: Na osnovu čega ste to Vi zaključili? Jeste Vi te podatke kasnije
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 dobili ili ste kad je izvršen napad na selo Vi lično ustanovili ko Vas je napao
2 i ko komanduje i tako dalje?

3 O: Iste večeri kad smo evakuirani iz sela, ja sam ga vidio ispred tenka
4 na ulazu u selo. A nakon godinu dana, kad sam ja se vratio iz Banja Luke, otišli
5 smo na sječū drveta na planinu Ozren. On je i tamo se nalazio, i onda mi je on
6 rekao da je on jedan od tih koji je glavni i odgovorni, koji je komandovao
7 napadom na moje selo.

8 P: Pa dobro, da li Vi znate da su se 11. maja i poslednje jedinice JNA
9 povukle sa područja opštine Bosanski Brod, a povlačenje mnogo ranije započelo?
10 Nikako nije mogla biti jedinica JNA 10. maja u Vašem selu.

11 I još kažete sad u 17.00 sati, znači uveče...

12 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Čekajte malo, čekajte malo. Ovdje su
13 iznesene dvije tvrdnje.

14 Gospodine B-1115, iznesena je tvrdnja da JNA tamo nikako nije mogla biti
15 zato je su se oni trebali povući još ranije. Recite nam, da li je JNA bila
16 prisutna u selu toga dana za vrijeme napada?

17 O: Jeste.

18 G. MILOŠEVIĆ:

19 P: Dobro, onda, molim Vas, objasnite mi ovo što piše. To je, čini mi se,
20 tačka 18, a inače je, ako se računa preneti pasus, treći pasus na strani 4. Vi
21 kažete: "Napad na moje selo je započeo 10. maja 1992. i izveli su ga Srbi sa
22 područja Ozrena."

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Jeste.

2 P: Pročitao sam celu rečenicu. Znači, napad na Vaše selo 10. maja 1992.,
3 po Vašoj tvrdnji, a Vi po ovoj izjavi ovde svedočite, a ne u živom svedočenju,
4 "izveli su Srbi sa područja Ozrena", a onda dalje kaže: "Stanković im je bio
5 komandant."

6 O: Jeste.

7 P: A na osnovu čega... Vi kažete da su nosili maskirne uniforme JNA,
8 dobro naoružani, ali govorite pre toga da je reč o Srbima sa područja Ozrena, a
9 ne o pripadnicima JNA.

10 O: Ja kol'ko znam da je Stanković aktivni oficir Jugoslovenske narodne
11 armije.

12 P: On je bio, ako je tu sa područja Ozrena, Stanković, bio komandant
13 Vojske Republike Srpske na području Ozrena, a ne JNA.

14 To je mogao biti. Ja mogu jedino to da pretpostavljam.

15 Prema tome, Vi čak ni ovde u izjavi ne kažete da... da Vas je napala
16 JNA, nego kažete: "Izveli su ga Srbi sa područja Ozrena", taj napad. Ozren je
17 planina pored Doboja; je li tako?

18 O: Jeste.

19 P: Znači, s te planine Srbi izveli napad na Vaše selo, a Vi sad tvrdite
20 da je to JNA.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ja moram da napomenem, časni Sude, 11.05. 1992. godine, kada sam
2 došao u osnovnu školu "Vuk Karadžić" u Kostajnici, tu sam prenoćio sa ostalim
3 žiteljima moga mjesta, ovaj, sutradan sam... sutradan su nas sve postrojili na
4 poligon. Ovaj, tad sam vidio da još uvijek ima pripadnika JNA jer je moj sin
5 svojevremeno studirao, ovaj, akademiju vojnu u Beogradu i on je lično, ovaj,
6 stajao pored mene i kazao mi je: "Otac, onaj tamo čovjek što izađe iz one vojne
7 kampanjole zove se Ožegović. On mi je predavao na univerzitetu, ovaj, odbrane."

8 P: Dobro, pošto govorite o napadu koji su izveli Srbi sa područja
9 Ozrena, da li Vi ostajete pri tome da je taj napad uopšte bio na Vaše selo i da
10 ga je izvela JNA?

11 O: U kombino... u kombinovanom sastavu sa JNA.

12 P: A u kombinovanom sastavu?

13 O: Da.

14 P: Zato što je neki profesor sa akademije, koji je inače verovatno iz
15 tog kraja, bio prisutan?

16 O: Da, profesor, ali vojni oficir JNA, potpukovnik po činu.

17 P: To je bio ranije, a je li on iz tog kraja?

18 O: Ne. Nikad ga ja do tada nisam ni čuo, ni vidio.

19 P: Nikad ga niste ni čuli, ni videli. A da li znate da su upravo srpska
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 sela u tom celom kraju bila napuštena i opu... jednostavno, bez stanovnika?
2 Sklonili se pred ovim napadima koje sam Vam maločas opisao.

3 O: Ja ne znam kako, ovaj, da objasnim, ali ta sela srpska, pa nisu nigde
4 evakuirana. Mi smo devetog... 9., ovaj, maja, prije na jedan dan nego što će,
5 ovaj, biti napadnute, ovaj, moje mjesto rođenja. Mi smo, ovaj, htjeli da se...
6 komplet izađemo iz tog sela i da napustimo selo, da ostavimo to selo. Međutim,
7 susjedni, ovaj, susjedno selo srpske nacionalnosti nam nije dalo da izađemo.
8 Vratilo nas je sve nazad u moje mjesto rođenja, da bi nas sutradan napali.

9 P: Kako to kažete srpsko selo Vam nije dalo da izađete?

10 O: Srpski voj...

11 P: /?Mislite/ da kažete neko iz nekih jedinica Vojske Republike Srpske
12 su blokirali, nisu Vam dali da prođete?

13 O: Upravo tako.

14 P: A da li znate da je ogroman bio upravo problem izbeglica, smeštaj i
15 ishrana u Doboju gde su se sklonili ljudi iz ovih opustelih sela pred ovim
16 pokoljem koji je bio nad njima izvršen i da je to bio ogroman problem za
17 rukovodstvo i vojno i civilno u opštini Doboj, veliki broj izbeglica?

18 O: Možda je to tako, ali ja sam u to vrijeme bio zatočen, nisam to mogao
19 kontrolisati i vidjeti.

20 P: A da li je Vama bilo poznato da je zbog povlačenja JNA pretila velika
21 opasnost da se Doboj nađe u okruženju i muslimanskih, i hrvatskih oružanih
22 formacija potpuno, da bude potpuno blokiran i izolovan?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Nije mi poznato. Ne znam zbog čega bi se našlo u okruženju. Pa čim bi
2 se... s kojim sredstvima, s kojim naoružanjem bi to, ovaj, moglo se, ovaj, naći
3 u okruženju?

4 P: Sami ste maločas spominjali da ste čuli, na primer, mnogo ranije od
5 ovih događaja, da su se desili događaji u Brodu, u Sijekovcu, gde je redovna
6 brigada izvršila masakr nad srpskim stanovništvom. To je bio prvi... prvi
7 organizovani upad organizovanih formacija na teritoriju Bosne i Hercegovine i
8 izvršenje zločina nad Srbima, masovno.

9 O: Možda je to tačno, ali ja se ne upuštam u to jer nije mi poznato. Ja
10 pričam o svome mjestu i okolini svoga mjesta.

11 P: Pa dobro, je l' onda znate da je već početkom maja bila uspostavljena
12 linija za odbranu Doboja u dolini reke Bosne, sa visova Vučjak?

13 O: Nije mi to poznato.

14 P: Da li Vam je poznato da je tada procenjivano da bi Vaš prodor
15 predstavljao katastrofu za veoma brojno lokalno izbeglo srpsko stanovništvo, i
16 da je onda tek uz velike napore deblokiran putni pravac preko Grapske prema
17 Trebavi, Modriči i Vučjaku? Sve je to bilo blokirano.

18 O: Ja... O tome, ja ne znam stvarno ništa.

19 P: Oni su taj pravac deblokirali upravo preko Vašeg sela.

20 O: Časni Sude, ja moram da kažem - moje selo je otprilike oko mjesec
21 dana prije agresije na njega, bilo je već opkoljeno. Mi nismo imali
22 komunikaciju. Nismo imali izlaska. Mi nemamo žive veze više šta se dežav...
23 dešava u Doboju i okolini Doboja.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Pa dobro, je li tačno da to nije bio napad nego deblokada da bi se
2 sprečila potpuna blokada? Upravo je to bio putni pravac iz Doboja preko Grapske
3 prema Trebavi, Modriči i...

4 SUDIJA MAY: [simultani prevod] On je već odgovorio na to pitanje. Rekao
5 je da ne zna. Imate još otprilike šest minuta na raspolaganju, gospodine
6 Miloševiću.

7 OPTUŽENI: Pa meni je teško da završim ovo za šest minuta, gospodine May.
8 Ja shvatam da je Vama izgleda ovde sada potpuno i jedini prioritet vreme, ali
9 moram da postavim neka pitanja. Ako mi ukinete to pravo, to je Vaša stvar.

10 G. MILOŠEVIĆ:

11 P: Pa dobro, da li se sećate da su tih dana muslimanske jedinice
12 izvršile napad na Vijenac. To je jedan od najznačajnijih visova Ozrena, od
13 najvećeg značaja za odbranu srpskih snaga. Inače, tamo u tom kraju žive
14 isključivo Srbi. Je li tako, gospodine 1115?

15 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Žalite se na to da nemate dovoljno
16 vremena, a sve što Vi radite u Vašim unakrsnim ispitivanjima je ne da osporavate
17 iskaz koji je svjedok dao, nego da iznesete neku suprotnu pritužbu o tome što Vi
18 tvrdite da se dogodilo Srbima. Vi to ponavljate u svakom unakrsnom ispitivanju.
19 Mi još, naprimjer, ne znamo, jer još niste osporili to, da li Vi prihvaćate
20 tvrdnju da je u napadu poginulo 34 civila. To su stvari na koje se trebate
21 koncentrirati. Trebate se baviti onime što je rekao svjedok, a ne da iznosite
22 niz suprotnih tvrdnji koje, kao što znate, ne predstavljaju odbranu.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 OPTUŽENI: Suprotna tvrdnja pobija tvrdnju kojoj je ta tvrdnja suprotna.
2 Ili možda ja to ne razumem, gospodine May. Ja nemam podatak da je napad bio na
3 ovu Grapsku, već imam podatak da je izvršena deblokada tog pravca prema Trebavi,
4 Modriči i Vučjaku jer je pretila blokada Doboja, i pitam upravo svedoka je l'
5 bio i taj neočekivani napad na Vijenac koji je bio veoma važan za odbranu
6 srpskih položaja.

7 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Možete li nam nešto reći o tome? Iznesena
8 je tvrdnja da je napadnut Vijenac, da su ga napale muslimanske snage i da je to
9 bio napad na Srbe. Koliko je Vama poznato, da li je došlo do takvog napada ili
10 ne znate?

11 SVEDOK: Ja za to ne znam.

12 G. MILOŠEVIĆ:

13 P: Pa dobro, da li Vam nešto znači da je, na primer, Hazim Džinić,
14 Musliman, u listu *Naša Riječ*, u Zenici, 23.09.1992, na strani 7 opisao borbe
15 koje su vođene krajem aprila 1992. godine u naselju Mahala iznad Doboja, kada
16 je, kako on kaže: "Dva dana i dve noći, Muslimani su nanosili teške gubitke
17 srpskoj strani." Evo, on to opisuje upravo ovim rečima. Je l' Vam to poznato?

18 O: Dotični...

19 P: Znači, kraj aprila 1992. godine, naselje Mahala iznad Doboja, dva
20 dana i dve noći Muslimani nanose teške gubitke srpskoj strani, april.

21 O: Dotičnog gospodina kojeg pominjete, inače doktora prava, Hazima
22 Džinića veoma dobro poznam. Nedavno je preminuo. A ovo što Vi pominjete, stvarno
23 ne znam. Nemam pojma o tome.

24 P: Dobro. Ako je on nedavno preminuo, to ne znači da septembra 1992.

25

26

27

28

29

30

1 godine, u ovoj... u ovom listu koji sam Vam rekao, na strani koju sam rekao,
2 nije opisao ovo što kažem. Vi, dakle, ne znate o tome iako ste odande?

3 O: Nisam upoznat s tim.

4 P: Dobro. Sećate li se imena Sejfidina Zonića, Mensura Brkića i
5 Krešimira Zubaka? To je komanda TO koja je upravljala tada ovim akcijama.

6 O: Od njih... od trojice navedenih, poznat mi je Krešimir Zubak, inače
7 je bio od... radio je u Tužilaštvu u Doboju prije rata.

8 P: Sećate se da su oni planirali evakuaciju svog stanovništva prema
9 Tešnju? I to je učinjeno početkom maja, to jest 8. maja, kad su praktično
10 uspostavljene neke linije razdvajanja jer je došlo do sukoba.

11 O: Ako se radi na... o početku maja, može se samo, ovaj, konsta...
12 izvući konstatacija da preostali žitelji koji su bili slabiji, bolesni i
13 stariji, mogli su samo takve još završiti sa evakuacijom da hi /ih/, ovaj,
14 izvede iz Doboja.

15 P: Dobro. Da li Vam nešto govori da je vaš list *Oslobođenje*, 11. maja
16 1992. godine, znači pisan 10. maja najkasnije ako je datum 11. maj 1992., na
17 trećoj strani piše: "Srbi treba da budu isterani iz Doboja", i citiram: "Procene
18 sa ratišta govore da će do kraja mjeseca, uz ovakvo napredovanje jedinica
19 branilaca, biti oslobođeno i očišćeno čitavo područje između Bosanskog Broda i
20 Doboja, od Srba."

21 Dakle, to piše u vašem listu 11. maja - moralo je biti pisano jer se
22 list štampa uoči dana izlaženja - da se ceo taj prostor od Broda do Doboja,
23 uključujući Doboju i Brod, ima da očisti od Srba.

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ako to pominjete 11. maja, ja sam 11. maja 1992., ovaj, borio se za
2 svoju glavu i za svoju najbližu fameliju /sic/ i porodicu koja je takođe bila sa
3 mnom, maloljetna djeca.

4 P: Ja Vam govorim o velikim borbama i o tome da se čak na vašoj strani
5 pretpostavljalo da ćete te borbe sve da dobijete, da zauzmete i Doboj i Brod i
6 ovu... i celo to područje.

7 O: Jasno je meni šta Vi govorite.

8 P: Govori se o rati...

9 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Mora biti Vaše posljednje pitanje,
10 gospodine Milošević.

11 OPTUŽENI: Ja Vas ulju...

12 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Ne. Vi ste ispitivali ovog svjedoka već
13 prilično drugo vremena o stvarima na koje on nije mogao da odgovori. Nema svrhe
14 da se gubi i troši vrijeme Međunarodnog suda na ovaj način. Vi imate mogućnost i
15 imat ćete mogućnost, kao što znate, da iznesete vlastite dokaze o događajima u
16 svakoj opštini. Prema tome, nema svrhe da idete i dalje ispitivati ovog svjedoka
17 o stvarima o kojima on ništa ne zna, i već je odgovorio na to pitanje onako kako
18 je znao. Rekao je da se borio za svoj vlastiti opstanak u to vrijeme. To je bio
19 njegov odgovor.

20 Sada moramo ići dalje. Možete da postavite još jedno pitanje ako želite.

21 OPTUŽENI: Ja želim, gospodine May, ali tražim od Vas da mi date još
22 izvesno vreme da mogu da postavim još nekoliko pitanja.

23 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Razmotrit ćemo to.

24 [Sudije većaju]

25 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Možete postaviti još jedno pitanje.

26

27

28

29

30

1 Vi znate pravila sa ovim svjedocima. Imate jedan sat i trebate da ga iskoristite
2 na najbolji mogući način.

3 OPTUŽENI: Dobro.

4 G. MILOŠEVIĆ:

5 P: Gospodine 1115, Vi kažete da su Srbi organizovali pritvore ili
6 zatvore za muslimansko i hrvatsko stanovništvo.

7 O: Jeste.

8 P: Pa dobro, je li tačno da su ti zatvori postojali i ranije, kao i
9 pritvori?

10 O: Jedan...

11 P: A znate li da to nisu bili nikakvi zatvori za Muslimane i Hrvate, već
12 za sve koje krše zakon, ubijaju ljude, postavljaju zasede ili blokiraju
13 saobraćaj? To nisu nikakvi zatvori za Muslimane i Hrvate, nego za one koji krše
14 zakon.

15 O: U mojoj izjavi, navedena... navedena mjesta gdje su se bili logori,
16 jedan od tih je zatvor koji je prije rata značio kao zatvor za regiju Doboju.
17 Međutim, u normalnim uslovima, pošto sam ja mogao... dostupno mi je bilo ući
18 tamo u zatvor i znam te prostorije, tamo su bili uredno postavljeni kreveti,
19 tamo je bilo, ovaj, napravljeno dovoljno prostora da se mogu kretati. Međutim, u
20 samome ratu, kreveti su iznešeni, pobacane su neke spužve gde su tamo ljudi,
21 ovaj, natrpavani nenormalno. Zamislite, na jednu spužvu da je moralo tri... od
22 širine 100 santimetara, morali su da tri čovjeka legnu - isključivo Hrvati i
23 Bošnjaci. Niko od Srba u to vrijeme nije bio u zatvoru.

24 P: A koliko je bilo ljudi tada u tom zatvoru?

25 O: Ja mogu da kažem da je kroz taj zatvor prodefilovalo najmanje preko
26 5.000 ljudi, preko 5.000 ljudi.

27 P: I za svakog od tih 5.000 ljudi Vi možete da tvrdite da nijedan nije
28 bio Srbin?

29

30

1 SUDIJA MAY: [simultani prevod] To je posljednje pitanje. Da, molim Vas
2 odgovorite na to. Molim Vas dajte nam Vaš odgovor. Od 5.000 muškaraca, možete li
3 tvrditi da nijedan od njih nije bio Srbin? To je bilo pitanje.

4 SVEDOK: Ja sam boravio u sobi 6, 5, 3, 4, 1. U tim prostorijama, u... -
5 ovaj, možda još jedno dvije-tri da sam... da nisam nabrojao - nijednog Srbina
6 nije bilo, samo su bili Bošnjaci i Hrvati.

7 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Da, hvala. Izvolite gospodine Kay.

8 Ispituje g. Kay:

9 [Amicus Curiae ispituje putem prevodioca]

10 P: U Vašoj izjavi pominjali ste kasarnu JNA u Doboju. Gledam paragraf 12
11 i 13.

12 Da li bi... Da li su te kasarne bile sjedište JNA i u godinama prije
13 toga?

14 O: Jest.

15 P: Isto tako i kasarna JNA u Ševarlijama?

16 O: Jest.

17 P: To je dakle kasarna koja je postojala i prije sukoba?

18 O: Jeste.

19 P: Hvala.

20 OPTUŽENI: Gospodine May, samo da Vas zamolim da se unese i kao dokazni
21 predmet dokument koji sam dobio od suprotne strane. Ne mogu da čitam ime svedoka
22 pošto je zaštićen, ali ovde piše ime... njegovo ime, ime oca, i ovo je dokument
23 koji govori da je on bio optužen po članu 124 Krivičnog zakonika, kao što ovde
24 piše "armed insurrection" [simultani prevod] oružana pobuna. U prevodu,

25

26

27

28

29

30

1 a ja ne mogu da nađem u ovom originalu koji je pisan rukom. E da, piše... piše
2 "oružana pobuna član 124 Krivičnog zakonika". Samo da se stavi u dokazne
3 predmete. Pošto sam dobio od suprotne strane, pretpostavljam da neće osporiti.

4 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Da li imamo kopiju toga?

5 OPTUŽENI: To je 0212-7552 ERN... ne, 0212-7551 ERN. To je stranica na
6 kojoj je on, a ovaj...

7 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Uredu.

8 OPTUŽENI: .../?nema ERN./ Jednostavno, pretpostavljam nisu ga stavili.

9 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Uredu. Dajte nam kopiju, molim.

10 GĐA BIBLES: [simultani prevod] Kopije su u našoj kancelariji. Imam jednu
11 kod sebe.

12 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Ako možemo samo da pogledamo tu jednu.

13 Hvala.

14 Dobili smo jednu.

15 [Sudije većaju]

16 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Gospodine B-1115, čuli ste šta je
17 optuženi pročitao i tu se iznosi da ste Vi... da su Vas teretili za oružanu
18 pobunu. Da li znate bilo šta u vezi s tim?

19 SVEDOK: Da, znam.

20 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Da li biste nam samo ukratko nešto rekli
21 o tome?

22 SVEDOK: Upravo, ova rezervna policija sva koja je imala dugo naoružanje,
23 ona je... oni su, pojedinci, svi do jednog optuženi za oružanu pobunu i išli smo
24 na sud nekoliko puta i u Banjaluci, i u Doboju.

25 SUDIJA MAY: [simultani prevod] I šta se desilo?

26 SVEDOK: Jednostavno, saslušavani smo, ovaj, od suda do suda, što mi je
27 bilo najteže, dok pređem taj put. Tu smo pretučeni. Sretali smo te ljude, tu

28

29

30

1 vojsku - tukli su nas. Nije nas niko štutio. A ništa, eto, ako se može reći
2 samo, od tog, ovaj, mrtvog člana koji je ostao po njihovoj kvalifikaciji, ovaj,
3 tadašnje vlasti Republike Srpske, odnosno vojnih vlasti, ovaj, ispalo je da smo
4 mi, eto, nekakvi organizatori oružane pobune.

5 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Da li je bilo suđenje, svjedoče B-
6 1115?

7 SVEDOK: Ne, samo saslušavanje.

8 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Uvest ćemo taj dokument sa sljedećim D
9 brojem.

10 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] To je dokazni predmet Odbrane 194, pod
11 pečatom.

12 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Gospođo Bibles, da li imate dodatnih
13 pitanja?

14 GĐA BIBLES: [simultani prevod] Nemam pitanja u dodatnom ispitivanju.

15 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Hvala.

16 Svjedoče B-1115, ovim je završeno Vaše svjedočenje. Hvala Vam što ste
17 došli pred Međunarodni sud da svjedočite. Sada možete ići.

18 SVEDOK: Hvala.

19 [Svedok se povlači]

20 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Treba mi neko da se pozabavi ovim. Upravo
21 smo dobili jedan komplet dokumenata. Mislim da je to nešto što smo prihvatili po
22 pravilu 92bis. Možete li nam pomoći oko toga pa da se sada time pozabavimo?

23 GĐA PACK: [simultani prevod] To je fascikla sa izjavama i transkriptima
24 koji su prihvaćeni bez unakrsnog ispitivanja, a riječ je o Brčkom. I to je naš
25 podnesak D. To je to što imate pred sobom.

26 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Uredu. Onda Sekretarijat treba da prođe
27 kroz to i da dâ odgovarajuće brojeve.

28 Vi možete zajedno sa sekretarom proći kroz to, tako da sada damo brojeve
29 tim dokazima.

30

1 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Paket 92bis za B-1407 će biti dokazni
2 predmet P-556.

3 GĐA PACK: [simultani prevod] Žao mi je što prekidam sekretara, ali taj
4 prvi paket treba da bude pod pečatom, tako da to bude jasno.

5 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Svjedok B-1408, paket 556.

6 GĐA PACK: [simultani prevod] Takođe molim da prvi tabulator bude pod
7 pečatom.

8 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Svjedok B-1411, dokazni predmet 558.

9 GĐA PACK: [simultani prevod] Molim tabulatore 1 i 2 da budu pod pečatom.

10 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Doktor Albert Charles Hunt, dokazni
11 predmet će biti 559. 92bis za svjedoka B-1450 bit će dokazni predmet P-560.

12 GĐA PACK: [simultani prevod] Molim da tabulatori 1 i 2 oba budu pod
13 pečatom.

14 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Šta imamo pod brojem 556?

15 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] 556, to je svjedok B-1407, a 558 -
16 riječ je o transkriptu.

17 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Da li smo dobili B-1407?

18 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Da.

19 I Vi ćete pozvati sljedećeg svjedoka?

20 GĐA PACK: [simultani prevod] To je svjedok B-1445.

21 SUDIJA MAY: [simultani prevod] To ćemo uraditi nakon pauze.

22 ... Početak pauze u 12.15h

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ... Sednica nastavljena u 12.40h
2 [Svedok je ušao u sudnicu]
3 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molim.
4 Izvolite sjesti.
5 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Da. Molim da svjedok dâ svečanu izjavu.
6 SVEDOK: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, cijelu istinu i ništa
7 osim istine.
8 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Izvolite sjesti.
9 SVEDOK: SVEDOK B-1445
10 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Gospođo Pack, izvolite.
11 GĐA PACK: [simultani prevod] Molim da se pred svjedoka stavi paket po
12 pravilu 92bis.
13 Ispituje gđa Pack:
14 [Gđa tužilac ispituje putem prevodioca]
15 P: Svjedoče B-1445, molim Vas pogledajte dokument koji se nalazi na vrhu
16 tog paketa i potvrdite nam da li je to Vaše ime na tom dokumentu.
17 O: Da. To je ovdje.
18 P: Gospodine, da li ste potpisali izjavu 29. aprila 2003. godine i time
19 potvrdili da su izjave koje ste dali ranije Tužilaštvu istinite?
20 O: Da.
21 GĐA PACK: [simultani prevod] Časni Sude, molim da se paket po pravilu
22 92bis uvede kao prvi dokazni predmet ovog svjedoka, pod pečatom.
23 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] To će biti dokazni predmet 561, pod
24 pečatom.
25 GĐA PACK: [simultani prevod] Hvala. Molim da se svjedoku sada pokaže
26 jedna fascikla dokumenata.
27
28
29
30

1 P: Gospodine, pogledajte tabulator 1 pred Vama. Da li je to prva strana
2 dodatne izjave koju ste Vi potpisali 13. oktobra ove godine u Hagu?

3 O: Da.

4 P: Gospodine svjedoče, da li Vi u ovoj izjavi dajete komentar o
5 dokumentima koji su Vam pokazani u Hagu i dva presretnuta razgovora koja su Vam
6 takođe puštena da saslušate dok ste bili u Hagu?

7 O: Da.

8 GĐA PAČ: [simultani prevod] Časni Sude, molim da ova dodatna izjava
9 koja je dobijena dok je svjedok bio u Hagu i koja je objelodanjena optuženom 13.
10 oktobra, dakle prije dva dana, zajedno sa dokaznim predmetima koji su dodati uz
11 ovu izjavu od tabulatora 2 pa dalje, da se usvoje svi zajedno po pravilu 89(F).

12 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Ovo je izjava koju vidimo sada po prvi
13 put. To je izjava od 11 paragrafa.

14 GĐA PAČ: [simultani prevod] Da, časni Sude.

15 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Ako se uvede, da li je riječ o dokaznim
16 predmetima na koje se ranije nije pozivalo?

17 GĐA PAČ: [simultani prevod] Da, ali su oni bili objelodanjani po
18 pravilu 65ter, a ponovo su objelodanjani optuženom 13. oktobra, dakle prije dva
19 dana.

20 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Govorim sada u svoje ime. Možda bi bio
21 pravi način da se to uradi na sljedeći način, pošto je riječ o novom materijalu,
22 da se dokazni predmeti uvedu, ali da svjedok pogleda ta dokumenta, da nam ih
23 objasni da mi znamo o čemu je riječ, dakle da o tome svjedoči uživo.

24

25

26

27

28

29

30

1 Izvolite, gospodine Kay.

2 G. KAY: [simultani prevod] Da, ovo jesu novi dokumenti koji su uvedeni
3 vrlo kasno i iako se možda oni nalaze među materijalima objelodanjenim po
4 pravilu 65ter, oni nisu imali nikakve veze sa izjavom ovog konkretnog svjedoka.
5 To su bili samo dokumenti koji su postojali među desetinama ili stotinama
6 hiljada dokumenata.

7 Treba dati dovoljno vremena optuženom da može da pregleda taj materijal
8 i da shvati o čemu se radi, jer ovo je jedan potpuno novi pristup Tužilaštva u
9 vezi s ovim dokazima.

10 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Da.

11 [Sudije većaju]

12 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Mi ćemo prihvatiti ovu izjavu pod uslovom
13 da svjedok pregleda ova dokumenta, da se njima pozabavi u mjeri u kojoj su oni
14 značajni i da pokaže na ona pitanja na koja se Tužilaštvo oslanja u vezi sa ovim
15 svjedokom u ovoj izjavi i ovim dokumentima.

16 A u međuvremenu, optuženi će početi sa unakrsnim ispitivanjem danas, ali
17 ne mora da završi sa unakrsnim ispitivanjem danas. Imat će mogućnost da pregleda
18 sva dokumenta, da se pripremi za unakrsno ispitivanje.

19 A bilo koji presretnuti razgovor koji se pojavljuje među ovim
20 dokumentima može da bude obilježen samo u svrhu identifikacije.

21 GĐA PACK: [simultani prevod] Da, časni Sude.

22 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Izvolite, gospođo Pack. Ali možda prvo
23 možemo da damo novi broj za sljedeći komplet materijala, dakle ova nova izjava i
24 dodati dokumenti.

25

26

27

28

29

30

1 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Broj će biti 562, časni Sude.

2 GĐA PAČ: [simultani prevod] Ja ću pročitati kratki rezime ranijeg
3 svjedočenja... ranije izjave.

4 Ovaj svjedok, musliman i Bošnjak po nacionalnosti, rođen je i živio je u
5 Doboju sve do izbijanja rata.

6 On svjedoči o značaju Doboja kao strateškog grada i broju Bošnjaka, Srba
7 i Hrvata u opštini i životu u gradu prije izbijanja rata. On svjedoči o
8 lokacijama i broju kasarni JNA u i oko grada Doboja.

9 Svjedok govori o rezultatima izbora 1990. u Doboju i rukovodstvu u
10 Doboju nakon ovih izbora. On opisuje članove Vijeća narodne odbrane u opštini.
11 On svjedoči o stranci SDS u Doboju i prisustvu Radovana Karadžića, Velibora
12 Ostojića i Nikole Koljevića u Doboju na mitingu prije izbora u augustu i u
13 septembru 1990.

14 Svjedok je vidio Karadžića još jednom u Doboju kada je on došao da
15 učestvuje na sastanku koji je SDS tajno održao. Početkom 1992., SDS u Bosni i
16 Hercegovini osnovao je svoju vlastitu Skupštinu. Od tog vremena, SDS u Doboju
17 nije više saradivao u Skupštini opštine. Počeli su da se dešavaju incidenti u
18 Doboju, i to protiv Bošnjaka. Dva ili tri mjeseca prije rata, SDS je osnovao
19 Krizni štab u Doboju. Čak i u periodu nakon izbora 1990., SDS je imao paravojne
20 jedinice koje su vježbale na planini Ozren.

21 Svjedok opisuje transformaciju JNA u vojsku jedne etničke skupine kada
22 je rat počeo u Hrvatskoj 1991. i podjelu oružja Srbima civilima.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 U januaru ili februaru 1992., jedinice Arkanovih paravojnih snaga i
2 Šešeljevi Bijeli orlovi stigli su u Doboju. Oko 20 dana prije nego što je počeo
3 rat, jedinice rezervne vojske su postavile kontrolne punktove na kojima su bili
4 lokalni Srbi vojnici na svim putevima koji su vodili u grad i iz grada.

5 Srbi su preuzeli kontrolu nad Dobojem 3. maja 1992. Bošnjaci nisu bili
6 pripremljeni za vojne akcije i nisu imali nikakvo oružje da se brane.

7 Svjedok se iselio iz Doboja sa ostalima 3. maja 1992. Preselio se u
8 Tešanj i ostao tamo sve dok nije potpisan Dejtonski sporazum. Od 1996. vraćao se
9 nekoliko puta u Doboju.

10 Svjedok je izabran za člana Skupštine Republike Srpske 10. avgusta 2000.
11 godine.

12 Da li je pred svjedokom komplet po pravilu 92bis?

13 P: Gospodine, molim Vas pogledajte svoju prvu izjavu ili neka se
14 svjedoku pokaže njegova prva izjava. Gospodine, molim Vas pogledajte paragraf 18
15 Vaše prve izjave koju ste dali Tužilaštvu 26. januara 1999. godine, paragraf 18
16 verzije na B/H/S-u.

17 Gospodine, postaviti ću Vam nekoliko pitanja o stvarima o kojima govorite
18 u ovom paragrafu. Govorite o prisustvu Arkanovih paravojnih jedinica i
19 Šešeljevih Belih orlova u Doboju. Da li ste Vi lično vidjeli arkanovce u Doboju?

20 O: Ja ih lično nisam vidio.

21 P: Da li ste Vi lično gledali dolazak arkanovaca i šešeljevaca u grad?
22
23
24
25
26
27
28
29
30

- 1 O: Nisam u tom momentu.
- 2 P: Da li ste vidjeli pripadnike Šešeljeve paravojne jedinice kasnije u
3 gradu?
- 4 O: Jesam.
- 5 P: Recite nam, molim Vas, gdje ste ih vidjeli?
- 6 O: Vidio sam ih pred srpskom pravoslavnom crkvom, na ulazu u dvorište.
- 7 P: Da li su Vam drugi rekli koliko ih je bilo u gradu i ako jesu, recite
8 nam koliko ih je bilo?
- 9 O: Na dojavu od stanovnika muslimanske nacionalnosti oko crkve koji
10 imaju svoje stanove, oni su, ovaj, zvali me nekoliko puta da... da su u
11 prisustvu bili jako veliki broj vojske Šešeljevih radikala i ja sam, logično,
12 jedan puta samo prošao tud jer je vrlo opasno bilo proći kroz taj dio, ovaj,
13 grada i ugledao sam na vratima, odnosno na ulazu u dvorište jedno pet-šest
14 vojnika Šešeljevih.
- 15 P: Molim Vas pogledajte sada paragraf 22 te iste izjave. Pogledajte
16 paragrafe 22 i 23. Da li ste Vi lično bili očevidac preuzimanja vlasti u Doboju?
- 17 O: Da.
- 18 P: Da li ste Vi napustili Doboju 3. maja 1992. godine?
- 19 O: Da, u popodnevnim satima.
- 20 P: Da li su stvari navedene u paragrafu 22 i 23 nešto što ste Vi saznali
21 od ljudi koji su kasnije pobjegli iz Doboja?
- 22 O: U paragrafu 23, u potpunosti sam vidio Šešeljeve paravojne jedinice,
23 i to u mjestu Ankare, jedno naselje, vikend naselje gdje su oni prije petnaestak
24 dana istjerali sve vikendaše, vlasnike vikendica i faktički su zauzeli taj dio,
25
26
27
28
29
30

1 ovaj, taj dio prostora gore. Tu su do 3. maja, faktički do agresije na Doboju,
2 držali su tu liniju kompletnu okruženu, znači u okruženju jednog dijela Doboja.

3 P: Inače, ostalo što se pominje u ova dva paragrafa su stvari koji ste
4 čuli od drugih?

5 O: Svojim sam očima vidio kad sam prolazio jer je... jer je put
6 evakuacije iz Doboja stanovništva, gdje smo mi i predlagali iz centra grada da
7 se ide prema Putnikovom brdu kroz jed... muslimansko naselje Čaire i prema
8 Tešnju, jer drugi putevi su bili potpuno blokirani, ovaj, njihovim barikadama
9 koje su faktički sa svih strana, ovaj, opkolili Doboju. Tako da se nije moglo ni
10 ući ni izaći iz Doboja, izuzev na... sa ovim putem. Znači, to je taj put, taj...
11 mi smo ga nazvali "put evakuacije", prema... prema Tešnju i slobodnim
12 teritorijama.

13 GĐA PAČ: [simultani prevod] Molim da se svjedoku sada pokaže njegova
14 dodatna izjava, a to je dokazni predmet 562, tabulator 1. Molim da se svjedoku
15 pokaže i sljedeći dokazni predmet, odnosno tabulator 2 u okviru ovog istog
16 dokaznog predmeta.

17 P: Gospodine, ovo su dokumenti koje ste već vidjeli ovdje u Hagu. Dan
18 dokumenta kojim je datiran je 13. oktobar 1991. Recite nam, molim Vas, da li
19 znate nešto o tome da su takve odluke u to vrijeme donošene u srpskim mjesnim
20 zajednicama?

21 O: Znao sam za ove odluke.

22 P: Recite nam onda, molim Vas, ukratko, što su te odluke?

23 O: Ovo su odluke srpskih mjesnih zajednica Općine Doboju, gdje one
24 proglašavaju teritorije mjesne zajednice, znači tog naselja, da pi... da ta

25

26

27

28

29

30

1 teritorija faktički će priznavati samo zakone Savezne Republike Jugoslavije i
2 neke od zakona koji nisu u suprotnosti tom zakonu Socijalističke Republike Bosne
3 i Hercegovine.

4 P: Pogledajmo sada prvu takvu odluku. To je čini mi se odluka za...

5 O: Majevec.

6 P: ...Mjesnu zajednicu Majevec. Recite nam, molim Vas, od ovih članova
7 koje vidimo na prvoj strani, koji je član najvažniji?

8 O: Najvažniji je ovaj broj 2.

9 P: Objasnite nam zašto?

10 O: Ovo što sam maloprije rekao, ovde i u članu 2 piše: "Na području ove
11 mjesne zajednice primjenjivaće se pozitivni za... savezni zakoni i propisi i oni
12 propisi Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine koji nisu u suprotnosti
13 saveznim propisima." Logično, i ovaj član 1 je... on i daje faktički jednu
14 cjelovitu objašnjenje oko teritorija i tako dalje, znači na teritoriji općine
15 Maj... odnosno Mjesne zajednice Majevec.

16 P: Da li pod imenom Socijalistička Republika Bosna i Hercegovina misle
17 na novoproglašenu Republiku Bosnu i Hercegovinu ili nešto drugo?

18 O: Ne, ne. To je stari naziv tu, Socijalistička Republika Bosna i
19 Hercegovina u sastavu federa... federativne... Federalne Jugoslavije.

20 P: Da li su odluke koje slijede iza ove odluke slične odluke koje su
21 donijele druge lokalne zajedni... mjesne zajednice u općini Doboje?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Faktički, to su sve iste odluke, isti tekst kompletan za svaku mjesnu
2 zajednicu.

3 GĐA PAČ: [simultani prevod] Molim da se svjedoku pokaže tabulator 3.

4 P: Gospodine, ovi dokumenti koje sada vidite pred Vama, da li su to
5 ponovo odluke srpskih mjesnih zajednica iz Doboja od 13. oktobra 1991?

6 O: Da.

7 P: Recite nam, molim Vas, ukratko, što se odlučuje u tim odlukama?

8 O: U ovim odlukama se odlučuje da će se poštivati, znači, zakoni
9 federat... Federativne... Savezne Republike Jugoslavije i Socijalističke
10 Republike Bosne i Hercegovine, samo oni zakoni koji nisu u suprotnosti, ali se
11 proglašavaju, znači, na toj teritoriji mjesne zajednice.

12 GĐA PAČ: [simultani prevod] Molim da se svjedoku sada pokaže tabulator
13 4.

14 P: Ovaj dokument nosi datum 16. oktobar 1991. Recite nam, molim Vas,
15 ukratko, o čemu se tu radi?

16 O: Ovdje Srpska demokratska stranka, znači Općinski odbor SDS-a Doboje
17 obavještava Glavni odbor SDS-a Sarajevo da su provedene ovo naprijed što ste
18 pročitali, ovaj, da su donesene takve odluke, ovaj, i ovde ukratko kaže:
19 "Obavještavamo da je srpski narod dobojske općine donio odluku kojom teritorije
20 na kojima živi... na kojima živi proglašava sastavnim i neodvojivim dijelom
21 Savezne države... države Federativne Jugoslavije, koja je u prilogu,
22 dostavljamo." I tu je čestitanje njihovom predsjedniku Radovanu Karadžiću.

23 P: Da li poznajete Milana Ninkovića?

24 O: Da.

25

26

27

28

29

30

1 P: Da li je potpis pri dnu dokumenta njegov potpis?

2 O: Ne mogu tvrditi da je njegov jer ovdje piše "za". Ja njegov potpis...
3 sličan je, ali ne vjerujem da je ovo njegov potpis.

4 P: Hvala. A sada, molim Vas, pogledajte tabulator 5.

5 O: Da.

6 P: Recite nam, molim Vas, što je taj dokumenat i što se u njemu
7 objavljuje?

8 O: Ovdje, vjerovatno je upućen, pošto je u potpisu predsjednik
9 Regionalnog odbora SDS-a, znači za tih devet općina, ovaj, Dobojske općine,
10 upućen je vjerovatno svim općinskim odborima da će obavještenje... daje im se
11 obavještenje da će dana tog i tog biti prisutan, ovaj, održati se jedan sastanak
12 u, ovaj, u općini svih općinskih odbora bosanske Krajine, kako oni kažu, S...
13 ovaj, SDS-a i "sastanku", ovde kaže, "prisustvovaće dr Radovan Karadžić."

14 P: Da li ste Vi u jednom trenutku saznali za taj sastanak?

15 O: Ja sam saznao sastanak da će... da... to je, mislim, bio februar
16 mjesec 1992. godine, ne sjećam se datuma, ali sam saznao prije na par dana nego
17 što će bit'. To je sastanak jednog zatvorenog tipa, i to faktički, mje...
18 općinskih odbora SDS-a bosanske Krajine.

19 P: Sada pogledajte, molim Vas, tabulator broj 6.

20 O: Da.

21 P: Ovo je članak iz *Derventskog lista* od 13. februara 1992. Da li su Vam
22 ranije pokazali taj članak i jeste li ga pročitali ovdje na Međunarodnom sudu?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ovaj članak sam ovdje isto također pročitao, međutim, ja sam ovakav
2 članak imao i poslije te... njihovog održanog sastanka, jer u tom članku
3 faktički se opisuje sve šta je... šta je... koje su odluke donesene na tom
4 sastanku i tako dalje, ko je sve govorio, ko je bio kritiziran i tako dalje.

5 P: O kojem to sastanku sada govorite kad ste spomenuli da članak govori
6 o sastanku?

7 O: To je taj sastanak koji je bio u februaru... početkom februara
8 mjeseca, samo ne znam, ovaj, tačno datum. Ali evo, pošto je ovaj *Derventski list*
9 nosi naslov 13. februar, to je, znači, jedno pet-šest dana, ovaj, prije toga.

10 P: Pogledajte sada, molim Vas, prvi paragraf tog članka. Da li taj prvi
11 paragraf govori o sastanku o kojem ste Vi ranije govorili?

12 O: Da.

13 P: Isto tako, tu stoji da je izvještaj podnio Milovan Bjelošević. Da li
14 Vam je ta osoba poznata?

15 O: To nije Milovan Bjelošević, nego Andrija Bjelošević. To je načelnik
16 CSB-a Doboju. Jer ovdje su oni... vjerovatno novinari su pogriješili, pa su
17 stavili Slobodan. Međutim, ovdje imate u... na trećem dijelu ovdje gdje piše
18 Andrija Bjelošević.

19 P: A u desetom paragrafu članka ispravno stoji Andrija Bjelošević.

20 Da li ste Vi u to vrijeme znali o čemu se razgovaralo na sastanku?

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Samo poslije sastanka, poslije izlaska ovih novina ovdje.

2 GĐA PAČ: [simultani prevod] Molim da se svjedoku pokaže sljedeći
3 tabulator, to je 7.

4 P: Pogledajte, molim Vas, ovaj dokumenat i ukratko nam opišite o čemu se
5 tu javlja pod zaglavljem... pod naslovom "Doboj"?

6 O: Ovdje Općinski štab za obavještanje izvještava Republički štab u
7 Sarajevu o podmetnuo... o jednoj eksploziji bombe u Ulici Proleterskih... - kako
8 kaže, Proleterska brigada, vjerovatno je to - ispred kafića "Alf". To su
9 izvještaji redovni koji su išli, ovaj, prema Republičkom štabu za
10 obavještanje.

11 P: Da li je to događaj o kojem ste Vi nešto čuli?

12 O: Ja sam čak i bio sutradan prisutan tu, ovaj, jer sam došao na lice
13 mjesta da vidim o čemu se radilo. Međutim, tu je bila bačena bomba i... i bilo
14 je nekih... nije bilo žrtava, ali je bilo, ovaj, materijalne štete u kafiću.

15 GĐA PAČ: [simultani prevod] Molim da se svjedoku pokaže tabulator 9, a
16 vratićemo se kasnije na broj 8.

17 P: Vi ste imali priliku pročitati ovaj dokumenat ranije u Tužilaštvu, pa
18 nam recite ukratko, o čemu se govori u tom dokumentu?

19 O: Ovdje je faktički jedan dopis... jedan, ovaj, Ministarstva pravde
20 republike... Srpske Republike Bosne i Hercegovine, u kome oni šalju, odnosno
21 obavještauju regije Banja Luka, Sarajevo (Sokolac, Trebinje, Bijeljina i Doboj)
22 oko ustrojstva uglavnom pravosudnih organa na teritorije... na njihovim
23 teritorijama.

24 P: Da li je to nešto za što ste Vi znali u to vrijeme?
25
26
27
28
29
30

1 O: Jesam znao poslije.

2 P: Hvala. A sada pogledajmo sljedeći dokumenat. To je tabulator 10.

3 O: Da.

4 P: Da li ste Vi, prije nego što ste pogledali ovaj dokumenat, preslušali
5 snimku presretnutog razgovora ovdje u Hagu?

6 O: Da.

7 P: Jeste li prepoznali glasove sugovornika?

8 O: Odmah sam prepoznao i jednu i drugu.

9 P: Recite nam, tko je tu razgovarao?

10 O: Ovde je gospođa Biljana Plavšić, član pred... tadašnja članica
11 Predsjedništva Bosne i Hercegovine, zvala je Andriju Bjeloševića, načelnika CSB-
12 a Doboj da interveniše oko nekog vozila koje su u općini Gračanica, ovaj,
13 zaustavili saobraćajci. To je sanitetsko vozilo bilo puno sanitetskog
14 materijala... puno sanitetskog materijala koji je išao na... na hrvatsko ratište
15 negdje, vjerovatno Okučani.

16 P: Gospodine, zaustavimo se ovdje na trenutak. Možete li nam reći kako
17 ste prepoznali glasove Biljane Plavšić i Andrije Bjeloševića?

18 (redigovano)

19 (redigovano)

20 (redigovano)

21 (redigovano)

22 (redigovano)

23 (redigovano)

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Vi, budući da u to vrijeme ništa niste znali o onome o čemu se govori
2 u razgovoru, Vi nam sada isto ne možete o tome ništa govoriti, zar ne?

3 O: Ne. To je bilo na drugoj... na drugoj općini.

4 P: Sljedeći tabulator, broj 11. Da li ste, prije nego što ste vidjeli
5 ovaj transkript, preslušali još jednu snimku jednog presretnutog razgovora ovdje
6 u Hagu i da li ste identificirali sugovornike?

7 O: Da.

8 P: Recite nam, tko su bili sugovornici?

9 O: Sugovornici su bili Momčilo Krajišnik, predsjednik Skupštine...
10 Republičke skupštine Bosne i Hercegovine, i Radovan Karadžić, predsjednik SDS-a
11 za Bosnu i Hercegovinu.

12 P: Recite nam ukratko, kako to da ste uspjeli identificirati tu dvojicu
13 sugovornika?

14 O: Pa i jednog i drugog sam, kao poslanik, slušao svake Skupštine /sic/.

15 P: Recite nam nešto o kontekstu ovog razgovora.

16 O: Pa njih se dva dogovaraju, ovaj. Krajišnik faktički traži od
17 Karadžića jedan hitan sastanak, a to je vjerovatno, ovaj, pred ovaj sastanak u
18 Doboju sa, ovaj, predstavnicima SDS-a bosanske Krajine i svi ovih malopre kojih
19 sam rekao, ovaj, općinskih odbora.

20 P: Da li biste Sudskom vijeću mogli pokazati gdje točno u transkriptu
21 oni govore o sastanku kojeg ste Vi ranije spomenuli?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Strana 27619 redigovana. Poluzatvorena sednica.

sreda, 15.10.2003.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 (redigovano)
2 (redigovano)
3 (redigovano)
4 (redigovano)
5 (redigovano)
6 (redigovano)
7 (redigovano)
8 (redigovano)
9 (redigovano)
10 (redigovano)
11 (redigovano)
12 (redigovano)
13 (redigovano)
14 (redigovano)
15 (redigovano)
16 (redigovano)
17 (redigovano)
18 (redigovano)
19 (redigovano)
20 (redigovano)
21 (redigovano)
22 (redigovano)
23 (redigovano)

[Otvorena sednica]

25 GĐA SEKRE TAR: [simultani prevod] Sada smo na javnoj sjednici.

26

27

28

29

30

1 OPTUŽENI: Gospodine May, pre nego što počnem sa unakrsnim ispitivanjem,
2 samo jednu napomenu. S obzirom na značaj funkcije svedoka, koju ja ne mogu sad
3 na otvorenoj sednici da posebno naglašavam, ali Vi je vidite, i u Stranci
4 demokratske akcije, i u državnim organima, i niz ovih pitanja koja su ovde
5 otvarana i u ovom ispitivanju, koje sami vidite koliko je trajalo, nadam se da
6 pretpostavljate da je moj stav da ovaj svedok uopšte nije pogodan za svedočenje
7 po Vašem paragrafu 92bis, gde bih ja morao da imam svakako nešto više vremena da
8 ga ispitam nego što Vi to predviđate po ovom uobičajenom programu koji mi dajete
9 za svedoke po 92bis.

10 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Da. Ja takođe imam na umu činjenicu da
11 je po pravilu 89 /pravilo 89(F)/ dozvoljeno uvrštenje dodatnih dokaza. To ćemo
12 uzeti u obzir kad budemo odlučivali o ukupnoj dužini vremena za Vas. No u svakom
13 slučaju, počinjemo od činjenice da je ovo svjedok koji je bio svjedok upravo
14 92bis. Prema tome, sat vremena unakrsnog ispitivanja. Pored toga, za glavno
15 ispitivanje trebalo je nešto više od pola sata i ja mislim, istina govoreći samo
16 u moje osobno ime, da bi otprilike sat i pol vremena bilo pravično vrijeme za
17 Vas, no razmotrit ćemo.

18 Evo, vidim da se sudac Kwon slaže. No u svakom slučaju, dobit ćete više
19 od sat vremena. Izvolite.

20 Unakrsno ispituje g. Milošević

21 P: Gospodine 1445, pošto ste Vi pod brojem, dakle zaštićeni svedok, ja
22 Vam neću pominjati funkcije, ali s obzirom na Vaše funkcije u Doboju i u okviru
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Stranke demokratske akcije, da li Vi možete merodavno da cenite sve događaje
2 koji su se odvijali u Doboju u vreme o kome svedočite?

3 O: Do agresije, da.

4 P: O kakvoj agresiji govorite?

5 O: Agresiju na općinu Doboju.

6 P: Opštinu Doboju. Dobro, doći ćemo na to. Recite mi, je li pre uvođenja
7 višestranačkog sistema, prema onome što Vi kažete, život u Doboju bio miran,
8 međunacionalni odnosi dobri? Nije bilo...

9 O: Da.

10 P: ...sukoba, nije bilo tenzija; je li tako?

11 O: Da.

12 P: Recite mi, da li je tačno da je upravo vaša partija, SDA, bila prva
13 stranka osnovana po nacionalnoj osnovi u Bosni i Hercegovini?

14 O: Mislim da ovo pitanje je... je irelevantno, jer neka stranka uvijek
15 mora biti prva koja treba da se osnuje.

16 P: A vaša je bila prva?

17 O: Pa ne znam da li je bila prva, jer bilo je puno stranaka tu, ali
18 vjerovatno od ove tri, ako mislite na SDS, HDZ i SDA, vjerovatno da jeste. Ja ne
19 znam, ne znam datume tačno.

20 P: Dakle, vi ste prvi koji ste formirali stranku na nacionalnoj osnovi,
21 a sami kažete da je do formiranja stranaka na nacionalnoj osnovi da su odnosi
22 bili dobri.

23 O: SDA nije stranka formirana na nacionalnoj osnovi. To je stranka
24 formirana od svih ljudi koji su htjeli da pristupe toj stranci.

25 P: Znači, Vi smatrate da SDA nije muslimanska stranka, nego građanska
26 stranka?

27 O: SDA u svojim redovima je imala čak i žitelja, odnosno članova srpske
28 nacionalnosti; ima i danas.

29

30

1 P: Bilo bi interesantno da vidimo koliko. Vi ste jedan od osnivača SDA;
2 je li tako?

3 O: Da.

4 P: A vladalo je mišljenje da SDA snosi krivicu za razbijanje
5 Jugoslavije.

6 O: To je Vaše mišljenje.

7 P: Ja Vas pitam, je li vladalo takvo mišljenje u Bosni i Hercegovini?

8 O: Ne.

9 P: Vi kažete da ste na početku želeli da se Jugoslavija održi.

10 O: Svakako.

11 P: Ali da li je tačno i to da je Ustavom Bosne i Hercegovine bio
12 zagarantovan ravnopravan status tri konstitutivna naroda - Srba, Muslimana i
13 Hrvata? Je li tako?

14 O: Da.

15 P: Bila je i praksa da nijedna značajnija odluka od vitalnog interesa za
16 bilo koji narod nije mogla biti doneta bez saglasnosti sva tri naroda; je li
17 tako?

18 O: Ali je u sastavu federativne, odnosno Savezne Republike Jugoslavije.

19 P: Dobro, da li je tačno da su muslimanski i hrvatski poslanici u
20 Parlamentu Bosne i Hercegovine, 15. oktobra 1991., doneli odluku o suverenitetu
21 te republike bez srpskih poslanika?

22 O: Oni nisu doneli odluku o suverenitetu, ne... nego obavijest Evropskoj
23 uniji o međunarodnom priznanju Bosne i Hercegovine.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Dobro, to je jedno te isto - da bude nezavisna država.

2 O: Pa ne mogu oni donijeti odluku, jer da su oni mogli donijeti odluku,
3 onda ne bi sigurno tražili od Evropske unije da ih prizna.

4 P: Dobro, lako je to razgraničiti šta je šta. A da li je tačno da je ta
5 odluka, s obzirom da je doneta bez predstavnika srpskog naroda, grubo kršila
6 Ustav same Bosne i Hercegovine?

7 O: Ne.

8 P: To Vi smatrate na osnovu slova Ustava ili eto tako, iznosite kao Vaše
9 mišljenje?

10 O: Na osnovu poslovnika Skupštine Bosne i Hercegovine, jer poslovnik
11 nije mogao biti u suprotnosti Ustava Socijalističke Republike Bosne i
12 Hercegovine.

13 P: Pa je li Vi to odričite tvrdnju da je srpski narod u Bosni i
14 Hercegovini bio jedan od tri konstitutivna naroda, bez čije volje nije moglo
15 doći do konsenzusa i ustavnog rešenja na bilo kom pitanju?

16 O: Poslanici u Republičkom parlamentu Bosne i Hercegovine iz SDS-a nisu
17 predstavnici samo... jedini predstavnici srpskog naroda. Bilo je poslanika u
18 Bosni, odnosno u Parlamentu Bosne i Hercegovine srpske nacionalnosti iz drugih
19 stranaka.

20 P: Taj je broj, koliko ja znam, bio, rekao bi se, zanemarljiv. Je li
21 tako gospodine 1445?

22 O: Ja u ovom momentu ne znam koji je broj, ali uglavnom je stranka...

23

24

25

26

27

28

29

30

1 stranka SDP i reformista, imala je prilično veliki broj Srba u Parlamentu BiH.

2 P: Dobro, stvaranje nezavisne Bosne i Hercegovine, pretpostavljam da
3 ćete se složiti, bila je prevashodno težnja muslimanskog rukovodstva, a posebno
4 lidera SDA Alije Izetbegovića; je li tako?

5 O: Ne. Nije samo težnja bošnjačkih predstavnika, nego i od... nego i
6 hrvatskih i svih onih koji Bosnu i Hercegovinu osjećaju svojom... svojom
7 državom.

8 P: Da li se sećate izjave Izetbegovića da će mir žrtvovati za suverenu
9 Bosnu?

10 O: Da.

11 P: To nije sporno pretpostavljam.

12 O: To je njegova izjava, samo izvađena iz konteksta jer je on u tom
13 širokom obrazloženju elaborirao Bosnu i Hercegovinu u kontekstu svih republika
14 Federativne Jugoslavije, pa je onda rekao da ako Slovenija izađe iz Federativne
15 rep... iz Jugoslavije, mi bi opet mogli da oстане... Bosna i Hercegovina može da
16 oстане u okviru Jugoslavije. Međutim, ako izađe Hrvatska, onda ne postoji
17 nikakva šansa da Bosna i Hercegovina oстане u okviru Jugoslavije.

18 P: Hrvatska je, kao što znate, isto tako najavila izlazak iz
19 Jugoslavije. To nije bila nikakva tajna za Izetbegovića da je Hrvatska takođe
20 proglasila svoju nameru da izađe iz Jugoslavije. Je li to bio izgovor onda da se
21 pravi suverena Bosna?

22 Bez obzira što je Hrvatska najavila svoj izlazak, aktivnosti gospodina
23 Izetbegovića, koliko ja znam, sa predsjednikom Republike Makedonije Gligorovom,

24

25

26

27

28

29

30

1 je bila da se stvori ili jedna labavija federacija ili jed... ili konfederacija,
2 ali mislim da u tom kontekstu, ovaj, ja ne bih htjeo ni da ulazim u... u ovaj
3 dio, ovaj, polemike.

4 P: Ovo nije polemika, ali Vi ste pomenuli plan Izetbegović-Gligorov. Kao
5 političar, sećate se da je taj plan razmatran upravu na Stojčevcu na sastanku
6 predsednika šest republika i da je Srbija, odnosno ja koji sam predstavljao
7 Srbiju na tom sastanku, prihvatila plan Izetbegović-Gligorov.

8 O: Ne, Vi niste prihvatili taj plan. Nikada.

9 P: Pogledajte dokumente iz tog vremena. To možete /nečujno/ da kažete.

10 O: Ja dobro poznajem ta dokumenta i mislim nikada niste prihvatili takav
11 kakav je bio, ovaj, dogovor radi iz... konkretno Izetbegović i Gligorov. Sigurno
12 bi onda taj plan i prošao i prihvaćen bi bio.

13 P: Taj plan je posle toga odbacila Hrvatska, ali to možete da proverite.

14 A recite mi, molim Vas, da li biste mogli da komentarišete ovaj program
15 koji je objavljen u listu Vox. To je nezavisni omladinski bošnjački list, broj
16 7, od 16. listopada 1990. godine, strana 72. Inače, evo imam... imam i
17 fotokopiju, a istovremeno i malo uvećan ovaj program. To je program doseljavanja
18 Bošnjaka iz Turske.

19 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Kakve to veze ima sa ovim svjedokom?
20 Dajte da pređemo na nešto čime on može da se bavi.

21 OPTUŽENI: Pa, ovaj svedok se bavi političkim događajima u Bosni i
22 Hercegovini i ja sam ga pitao u vezi sa stavom njegove stranke i gospodina
23 Izetbegovića koji je imao nesumnjivu nameru da stvori jednu državu islamske
24 orijentacije pod dominacijom Muslimana, a u prilog čega navodim i ovaj program
25 doseljavanja...

26

27

28

29

30

1 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Samo trenutak. Samo trenutak. Ako ćete
2 iznijeti takve optužbe, svjedok mora biti u mogućnosti da se time bavi.

3 Tvrdi se da je gospodin Izetbegović i Vi, odnosno vaša stranka,
4 implicira se na to da ste namjeravali stvoriti islamsku državu kojom bi
5 dominirali Muslimani. To je ono što se tvrdi. Da li je to tačno, koliko je Vama
6 poznato, ili nije?

7 SVEDOK: Ne. Nije to tačno.

8 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Koja je bila namjera ili koji je bio
9 plan?

10 SVEDOK: Predsjednik Izetbegović i SDA od svog osnivanja su smatrali da
11 Bosna i Hercegovina treba da bude suverena i nezavisna država, ali sa... sa tri
12 konstitutivna naroda i građana koji u njoj žive. Prema tome, to je naša
13 platforma od 1990. godine i ona se nije ni do danas mijenjala, što se vidi, evo,
14 iz naše kooperativnosti, ovaj, i naših odnosa prema Bosni i Hercegovini i
15 međunarodnoj zajednici.

16 G. MILOŠEVIĆ:

17 P: Dobro, gospodine 1445. A da li je tačno da je kao reakcija na odluku
18 koju ste doneli bez srpskih poslanika, da se srpski narod u Bosni i Hercegovini
19 na plebiscitu 9. i 10. novembra 1991. masovno, preko 90% izjasnio za ostanak
20 Bosne i Hercegovine u zajedničkoj jugoslovenskoj državi?

21 O: Taj plebiscit je organiziran u... u okrilju stranke SDS-a. On nije
22 organiziran u... u okviru institucija bo... države Bosne i Hercegovine.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Nećete valjda da kažete da je sa preko 90% izlaska srpskog
2 stanovništva na taj plebiscit, da su svi oni pripadali političkoj partiji SDS?

3 O: Pitanje je uopće koliko je izašlo na taj plebiscit jer je jedna
4 stranka je i vršila plebiscit, i faktički, ovaj, i kontrolisala ga, i brojala
5 glasove. Drugi niko nije imao pristupa tom.

6 P: Vi dovodite, znači, u pitanje i opredeljenje da se ostane u
7 Jugoslaviji i da i to nije bilo opredeljenje građana Bosne i Hercegovine, bar
8 kad je reč o Srbima.

9 O: Pa, ako su htjeli transparentno to da urade, onda su trebali ići
10 preko legalnih organa Bosne i Hercegovine.

11 P: Pa dobro. A dobro, da li je tačno da je Predsedništvo Bosne i
12 Hercegovine, na čijem je čelu bio Alija Izetbegović, donelo 20. decembra odluku
13 da Evropskoj zajednici uputi zahtev za međunarodno priznanje?

14 O: Da.

15 P: To je posle ove odluke Skupštine; je li tako?

16 O: Da.

17 P: A i ta je odluka doneta uprkos činjenici što su predstavnici srpskog
18 naroda u predstav... u Predsedništvu glasali protiv?

19 O: Ja ne znam da li su glasali.

20 P: To Vam nije poznato?

21 O: Ne.

22 P: Pa je li bio princip konsenzusa u Predsedništvu Bosne i Hercegovine?

23 O: Sigurno se... da se Ustav i zakon Bosne i Hercegovine nije
24 povrijedio, a ja poslovnik o radu Predsjedništva stvarno ne znam jer nisam ni
25 bio član niti... nit' sam bio u Predsjedništvu ikada.

26

27

28

29

30

1 P: Pa jesu članovi Predsedništva u ime Srba tada bili Biljana Plavšić i
2 Nikola Koljević; je li tako?

3 O: Da.

4 P: Pa jesu oni glasali protiv ove odluke?

5 O: Ja ne znam.

6 P: Dobro. Da li je tačno da je Skupština Bosne i Hercegovine 25. januara
7 donela odluku o raspisivanju referenduma o suverenoj i nezavisnoj Bosni i
8 Hercegovini?

9 O: Da.

10 P: Je li tačno da je referendum održan 29. januara /februara/ i 1.
11 marta?

12 O: Da.

13 P: I tu je bilo ukupno učešće na referendumu 63,04% birača, od kojih je
14 62 se izja... se odsto izjasnilo za suverenu Bosnu i Hercegovinu.

15 O: Ne znam procenat sada, ali znam da se preko dvije trećine biračkog
16 tijela se izjasnilo za "za", za suverenu i nezavisnu Bosnu i Hercegovinu, znači,
17 što je bilo i legalno i legitimno.

18 P: Gospodine 1445, ako je učestvovalo ukupno 63% birača na referendumu,
19 a od njih se 62,68 izjasnilo za suverenu Bosnu i Hercegovinu, kako možete
20 govoriti o nekakve dve trećine?

21 O: Ja sam rekao da ne poznajem... ne znam procenat, ali sigurno
22 međunarodna zajednica je te... ako taj podatak nije tačan, sigurno da bi ga
23 uzeli u obzir i ne bi i, ovaj, niti Evropska unija, niti međunarodna zajednica
24 izvršile priznanje Bosne i Hercegovine kao međunarodno priznate države -
25 suverene i nezavisne države.

26

27

28

29

30

1 P: Ja se slažem s Vama da u takvim okolnostima to svakako ne bi smelo da
2 bude učinjeno, ali problem je što je upravo to učinjeno, što ćemo lako dokazati.

3 A recite mi, je li tačno da je referendum organizovan na insistiranje
4 Alije Izetbegovića, i to u trenutku kad je bio blizu dogovor o regionalizaciji
5 Bosne i Hercegovine koji je odgovarao interesima sva tri naroda?

6 O: To nije na zahtjev Izetbegovića, to su donijeli poslanici Republičke
7 Skupštine Bosne i Hercegovine.

8 P: Dobro, je li Vam poznato da je u okviru Konferencije o Jugoslaviji...

9 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Prevodioci mole da pravite stanke između
10 pitanja i odgovora i to se odnosi na oba govornika.

11 G. MILOŠEVIĆ: Dobro, gospodine May.

12 P: A da li je tačno da je zategnutost koja je bila prisutna na
13 referendumu na celoj teritoriji Bosne i Hercegovine kulminirala ubistvom Srbina
14 Nikole Gardovića i ranjavanjem Radenka Mirovića, takođe Srbina, u Sarajevu 1.
15 marta 1991., i to za vreme svadbe?

16 O: Ta dva događaja nemaju veze jedan s drugim.

17 P: To je prvo ubistvo koje se desilo posle referenduma i u ovim
18 tenzijama koje su tada nastale.

19 O: Ubistva se dešavaju i danas svakodnevno u svim gradovima, pa i u
20 Sarajevu. To nije ništa neuobičajeno bilo.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Dobro, za mene, kao građana Jugoslavije, to jeste bilo neuobičajeno.
2 Ne znam šta je Vama bilo neuobičajeno na svadbi da se... i to su izvela četiri
3 naoružana muslimanska napadača i to je izazvalo paniku među srpskim
4 stanovništvom. Je li to tačno ili nije?

5 O: To nika... nikakve panike nije bilo. To su bile... fak... faktički,
6 ta svadba je po... trebala da posluži jednom takvom incidentu, jer ti ljudi koji
7 su bili u svadbi su provocirali sve žitelje kudam /kuda/ su prolazili, a to je
8 bilo na Baščaršiji u Sarajevu.

9 P: Vi hoćete da kažete da su ovi ljudi koji su bili žrtve ova četiri
10 muslimanska napadača, u stvari odgovorni zato što su ubijeni?

11 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Ne, ne. Time smo se već bavili sa drugim
12 svjedocima. Ovaj svjedok nije bio na vjenčanju, prema tome nema svrhe da se time
13 bavimo.

14 Sada moramo u svakom slučaju završiti sa radom za danas. Mislimo da
15 treba da imate na raspolaganju sat i po za ovog svjedoka, što znači da imate još
16 sat i deset minuta za sutra, gospodine Milošević.

17 Svjedoče B-1445, molim Vas vratite se sutra u 9.00 sati ujutro da bi ste
18 završili Vaše svjedočenje ovdje. Imajte na umu da ni sa kim ne razgovarate o
19 Vašem svjedočenju dok se ono ne završi.

20 Sada završavamo sa radom i nastavljamo sutra ujutro u 9.00h.

21 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molim.

22 ... Sednica završena u 13.47h.

23 Nastavak zakazan za četvrtak,

24 16.10.2003. u 09.00h.

25

26

27

28

29

30